

T.C. Sağlık Bakanlığı
Türkiye Kamu
Hastaneleri Kurumu

Editor

Aziz KÜÇÜK

Hazırlayanlar

H. Erkin SÜLEKLİ

Alper MORTAŞ

www.tkhk.gov.tr

tkhk.istatistik@saglik.gov.tr

**İzleme Ölçme ve Değerlendirme
Kurum Başkan Yardımcılığı**

OECD, Avrupa Birliği Sağlık İstatistikleri ve Türkiye

**Hastanelerde Beşeri ve Fiziki Kaynakların
İncelenmesi**

Kasım 2015

İçindekiler

Grafikler Listesi.....	3
Tablolar Listesi.....	4
Giriş.....	5
I. SAĞLIK HİZMETLERİNDE İNSAN KAYNAKLARI.....	6
❖ Hekim İstatistikleri	6
❖ Hemşire.....	13
❖ Diş Hekimi, Eczacı ve Fizyoterapist	15
II. ALTYAPI VE TIBBİ CİHAZ DURUMU	16
❖ Altyapı	16
❖ Tıbbi Cihaz ve Kullanımı	18
III. HASTANE YATAKLARI VE KULLANIM DURUMU	29
❖ Hastane Yatakları	29
❖ Yatak Doluluk Oranı	33
❖ Taburcu Sayıları	35
❖ Ortalama Kalış Günü	38
IV. HASTALIKLARIN ÖNLENMESİ VE SAĞLIĞIN KORUNMASI.....	41
❖ Sezaryen.....	41

Grafikler Listesi

Grafik 1. AB Ülkelerinde Hekim Sayısı, 2007-2012	6
Grafik 2. AB Ülkelerinde Yaş Durumuna Göre Hekimler, 2012.....	8
Grafik 3. AB Ülkelerinde Mezun Doktor Sayısı, 2002, 2007, 2012.....	9
Grafik 4. AB Ülkelerinde Cinsiyete Göre Hekimler; 2012.....	10
Grafik 5. OECD Ülkelerinde Kadın Doktor Oranı, 2000, 2013	11
Grafik 6. OECD Ülkelerinde Mezun Doktor Sayısı, 2013	11
Grafik 7. OECD Ülkelerinde Yurtdışı Eğitimli Doktor Oranı, 2013	12
Grafik 8. OECD Ülkelerinde Hemşire Sayısı, 2000, 2013	13
Grafik 9. OECD Ülkelerinde Hekim Başına Düşen Hemşire Sayısı, 2013	13
Grafik 10. OECD Ülkelerinde Mezun Hemşire Sayısı, 2013	14
Grafik 11. OECD Ülkelerinde Yurtdışı Eğitimli Hemşire Oranı, 2013	14
Grafik 12. AB Ülkelerinde Ameliyat Odası, 2006 ve 2011	17
Grafik 13. AB Ülkelerinde Bilgisayarlı Tomografi (BT) Cihazı, 2007 ve 2012	19
Grafik 14. AB Ülkelerinde Manyetik Rezonans (MR) Görüntüleme Ünitesi, 2007 ve 2012..	19
Grafik 15. OECD Ülkelerinde MR ve BT Görüntüleme Üniteleri, 2013	20
Grafik 16. AB Ülkelerinde Gama Kamerası, 2007 ve 2012	21
Grafik 17. AB Ülkelerinde Anjiyografi Üniteleri, 2007 ve 2012	21
Grafik 18. AB ülkelerinde Mamografi Üniteleri, 2007 ve 2012.....	22
Grafik 19. AB Ülkelerinde Pozitron Emisyon Tomografisi (PET) Cihazı, 2007 ve 2012	22
Grafik 20. AB Ülkelerinde Bilgisayarlı Tomografi (BT) Cihazı Kullanımı, 2007 ve 2012	24
Grafik 21. AB Ülkelerinde MR Görüntüleme Cihazı Kullanımı, 2007 ve 2012	25
Grafik 22. OECD Ülkelerinde MR ve BT Görüntüleme Sayısı, 2013.....	26
Grafik 23. AB Ülkelerinde Pozitron Emisyon Tomografisi Cihazı Kullanımı, 2007 ve 2012	27
Grafik 24. OECD Ülkeleri Yıllara Göre Tıbbi Cihaz Kullanımı, 2008- 2014.....	28
Grafik 25. OECD Ülkelerinde 1.000 kişi başına düşen Hastane Yatağı, 2000 ve 2013	31
Grafik 26. AB Ülkelerinde Tedavi Yatağı, 2006 ve 2011	31
Grafik 27. OECD Ülkelerinde Türlerine göre Hastane Yatakları, 2013	32
Grafik 28. AB Ülkelerinde Psikiyatri Yatağı, 2006 ve 2011	32
Grafik 29. AB Ülkelerinde Tedavi Yatağı Doluluk Oranı, 2006 ve 2011	33
Grafik 30. OECD Ülkelerinde Tedavi Yatağı Yatak Doluluk Oranı(%), 2000 ve 2013	33
Grafik 31. OECD Ülkelerinde Taburcu Sayıları, 2013	37
Grafik 32. OECD Ülkelerinde Kanserden Taburcu Sayısı, 2013	37
Grafik 33. OECD Ülkelerinde Dolaşım Hastalıkları Taburcu Sayısı. 2013	37
Grafik 34. OECD Ülkelerinde Hastanelerde Ortalama Kalış Günü, 2000 ve 2013	39
Grafik 35. Normal Yatışlarda Ortalama Kalış Günü, 2013.....	39
Grafik 36. Akut Miyokard Enfarktüsü Ortalama Kalış, 2013	39
Grafik 37. Sezaryen Oranları; 2000, 2006, 2013	41
Grafik 38. Hastanelerde Gerçekleştirilen Sezaryen Doğumları, 2012	41

Tablolar Listesi

Tablo 1. AB Ülkelerinde Uzmanlık Alanlarına Göre Hekimler, 2012	7
Tablo 2. AB Ülkelerinde Diş Hekimi, Eczacı ve Fizyoterapist Sayıları, 2012.....	15
Tablo 3. AB Ülkelerinde Gündüz Bakım Servisleri ve Ameliyat Odası, 2011	16
Tablo 4. AB Ülkelerinde Görüntüleme Cihazları, 2012	18
Tablo 5. AB Ülkelerinde Görüntüleme Cihazı Kullanımı, 2012	23
Tablo 6. AB Ülkelerinde Türlerine göre Hastane Yatakları, 2011	29
Tablo 7. OECD Ülkelerinde Türlerine göre Hastane Yatakları(1.000 kişi başına), 2013	30
Tablo 8. AB Ülkelerinde Kamu ve Özel Hastane Yatakları, 2006 ve 2011	34
Tablo 9. AB Ülkelerinde Taburcu Sayısı, 2006 ve 2011	35
Tablo 10. AB Ülkelerinde Hastalıklara Göre Yatan Hasta Taburcu Sayısı, 2011	36
Tablo 11. AB Ülkelerinde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, 2001-2011.....	38
Tablo 12. AB Ülkelerinde Hastalıklara/Yaralanmalara Göre Ortalama Kalış Günü, 2011 Hata!	

Yer işareti tanımlanmamış.

Giriş

Bu çalışmada OECD ve Avrupa Birliği üyesi ülkeler ile Türkiye'nin karşılaştırmalı sağlık istatistikleri incelenmiştir. Avrupa İstatistik Ofisi (EUROSTAT) tarafından yayınlanan **“Health in the European Union – Facts And Figures”** ve Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) tarafından yayınlanan **“Health at a Glance, 2015”** raporu bu çalışmanın temelini oluşturmaktadır.

Amaç

Ülkeler arasında her ne kadar sosyo-ekonomik ve kültürel farklılıklar olsa da Avrupa Birliği ve OECD ülkeleri arasında yapılan sağlık istatistikleri karşılaştırmalarının Türkiye'nin mevcut durumunu ortaya koyması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Avrupa Birliği ve OECD üyesi ülkelerin sahip olduğu göstergeler sağlık standartlarını oluşturmaktadır. Bu raporda, ülkemizin yıllar içerisindeki bu standartlara ulaşması için kat ettiği gelişimi göstermek amaçlanmıştır.

Yöntem

Avrupa'da Sağlık İstatistikleri ana başlığı altındaki **“Sağlıkta İnsan Kaynakları, Altyapı ve Tıbbi Cihaz Durumu, Hastane Yatakları ve Yatak Kullanım İstatistikleri, Hastalıkların Önlemesi ve Sağlığın Korunması”** başlıkları altında AB ve OECD sağlık istatistikleri ile Türkiye'nin karşılaştırması yapılmıştır.

Tablo ve grafiklerde kullanılan Avrupa Birliği Ortalamaları, ülkelerin ilgili sağlık istatistiklerinin nüfuslarına göre ağırlıklı ortalamalar kullanılarak hesaplanmıştır. Avrupa İstatistik Ofisi (EUROSTAT)'nden alınan ülkelerin ilgili tarihlerdeki nüfusları kullanılmıştır. Güncel Türkiye verileri ise Sağlık Bakanlığı tarafından yayınlanan **“Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2014”** ve Türkiye Kamu Hastaneler Kurumu tarafından yayınlanan **“Kamu Hastaneleri İstatistik Yıllığı 2014”** kitapçıklarından elde edilmiştir. 2014 yılı kişi başına düşen ilgili istatistikler hesaplanırken Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayınlanan 2014 Aralık ayı “Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi” sonuçlarından yararlanılmıştır.

Ülkeler arası karşılaştırma yapılırken tanım ve kapsam farklılıklarından kaynaklanan zorluklar sebebiyle bazı göstergelerde uyumsuzluklar tespit edilmiştir. Avrupa İstatistik Ofisi tarafından yayınlanan raporda kullanılan istatistiklerin kapsam ve tanımlarına http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Category:Health_glossary adresinden, Sağlık Bakanlığı tarafından yayınlanan Sağlık İstatistikleri Yıllığına ait kapsam ve tanımlar için ise <http://www.saglikistatistikleri.gov.tr/metaveri/> bağlantısından yararlanılabilir. Ayrıca; ülkeler arasındaki kültürel, sosyoekonomik ve demografik yapılarıdaki farklılıklar da bu çalışmadaki bazı göstergelere etki etmektedir. Bu farklılıkların göz önünde bulundurularak değerlendirmelerin yapılması daha tutarlı politikaların üretilmesine olanak sağlayacaktır.

I. SAĞLIK HİZMETLERİNDE İNSAN KAYNAKLARI

Bu bölümde; OECD, AB üye ülkeleri ve Türkiye’de sağlıkta insan gücünü oluşturan hekim, hemşire, diş hekimi, eczacı ve fizyoterapistlere ilişkin temel göstergeler yer almaktadır.

❖ Hekim İstatistikleri

2012 yılında Avrupa Birliği (AB-28) ülkelerinde yaklaşık olarak 1,7 milyon hekim çalışmıştır.

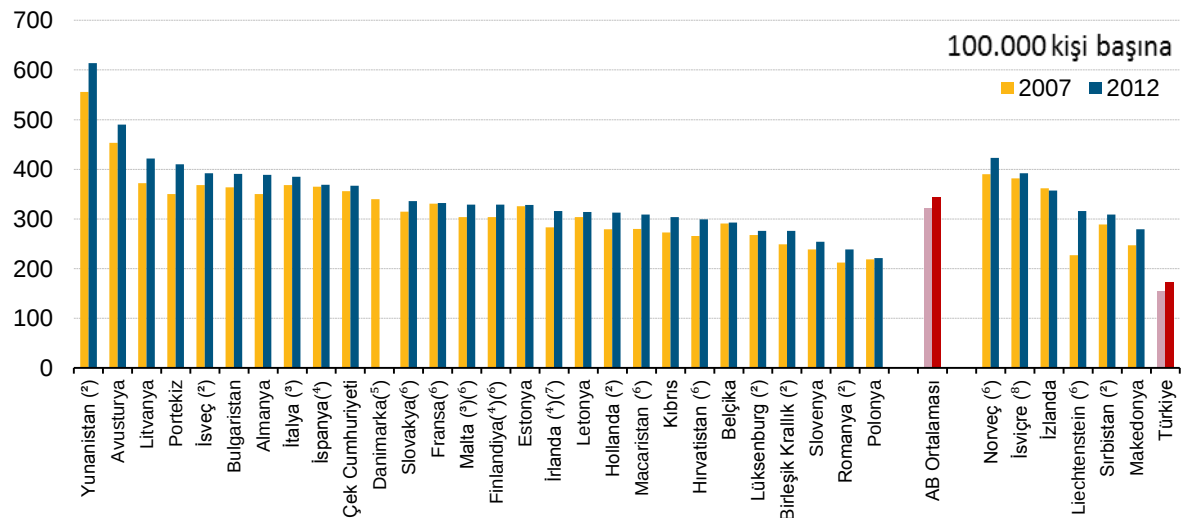
En yüksek hekim sayısı en büyük üye ülke olan Almanya’da (319 bin) tespit edilmiştir. Bu ülkeyi İtalya (229 bin), Fransa (202 bin), İngiltere (173 bin, 2011 verisi) ve İspanya (173 bin) takip etmiştir. Bununla birlikte bu beş üye ülke toplam AB ülkeleri nüfusunun yaklaşık üçte ikisini oluşturduğu gibi hekim sayısının da üçte ikisini (% 64) oluşturmaktadır.

100.000 kişi başına düşen hekim sayısında Yunanistan (614, 2011 verisi) AB ülkeleri arasında birinci olmuştur. Bu oran diğer AB ülkelerinden oldukça fazladır. Avusturya (490), Litvanya (422) ve Portekiz (410) 100.000 kişi başına düşen hekim sayısı 400’den yüksek olan diğer ülkelerdir. Buna karşın, 100.000 kişi başına düşen hekim sayısı 250’den az olan birkaç ülke vardır. Romanya ve Polonya en düşük orana sahip ülkelerdir.

Ayrıca; 2007 – 2012 yılları arasında 100.000 kişi başına düşen hekim sayısında her AB ülkesinde artış gözlenmiştir. Portekiz, Yunanistan ve Litvanya’da oldukça hızlı artış görülmüştür.

Türkiye’de 2007 yılında 100.000 kişi başına düşen hekim sayısı 155 iken, bu oran 2012 yılında 173’e ve 2014 yılında 175’e yükselmiştir. Bu hızlı artışa rağmen Türkiye kişi başına düşen hekim sayısı bakımından 2012 yılı AB ortalama değeri olan 321’in oldukça gerisindedir.

Grafik 1. AB Ülkelerinde Hekim Sayısı, 2007-2012

(1) İrlanda, Yunanistan, Fransa, Hollanda, Slovakya, Finlandiya, Makedonya, Sırbistan ve Türkiye: profesyonel aktif hekim Portekiz: lisanslı hekim (2) 2011 verisi 2012 yerine. (3) 2009 verisi 2007 yerine. (4) 2012: tahmin verisi. (5) 2012: veri uygun değil. (6) Seri de kırılım var. (7) 2007: Tahmin verisi. (8) 2008 verisi 2007 yerine.

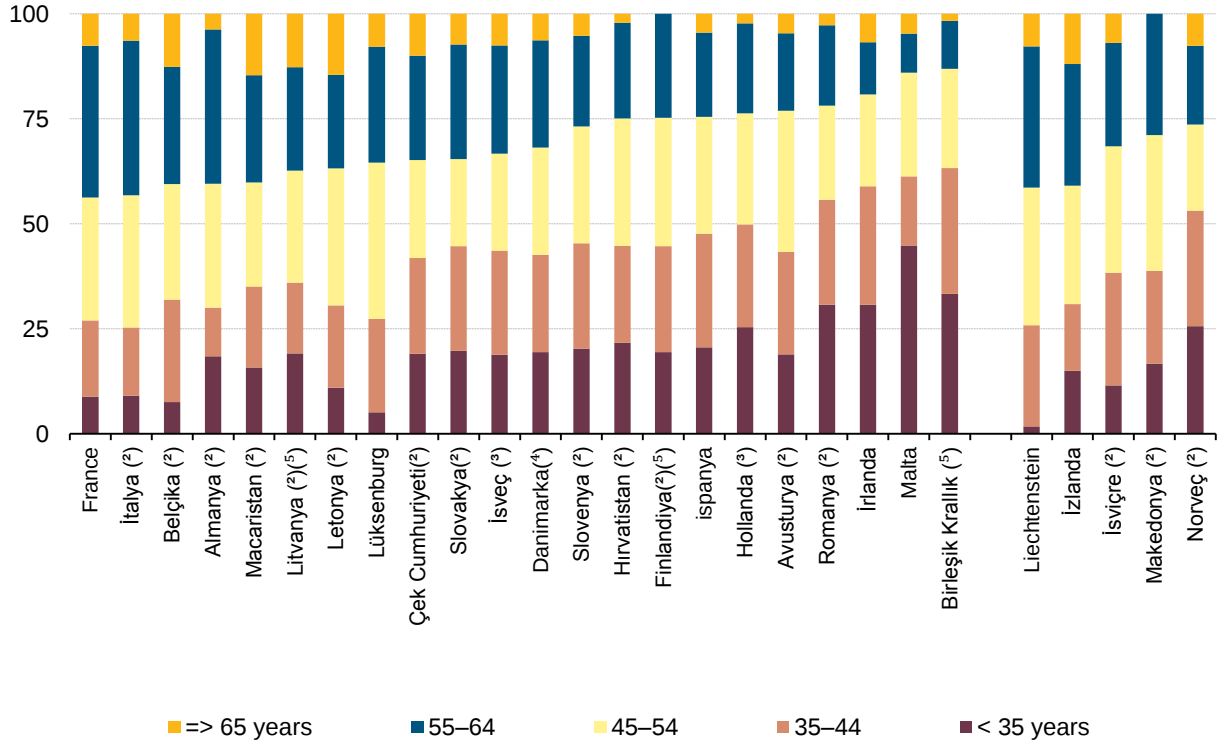
Tablo 1. AB Ülkelerinde Uzmanlık Alanlarına Göre Hekimler, 2012

	Pratisyen Hekim		Çocuk Hastalıkları Uzmanı		Kadın Doğum Hastalıkları Uzmanları		Psikiyatri Uzmanları		Dâhili Grup Uzmanları		Cerrahi Grup Uzmanları		Sınıflandırılmamış Diğer Uzmanlıklar	
	(sayı)	(100.000 kişi başına)	(sayı)	(100.000 kişi başına)	(sayı)	(100.000 kişi başına)	(sayı)	(100.000 kişi başına)	(sayı)	(100.000 kişi başına)	(sayı)	(100.000 kişi başına)	(sayı)	(100.000 kişi başına)
Belçika (*)	12.290	111,2	1.350	12,2	1.352	12,2	1.865	16,9	8.866	80,3	6.059	54,8	:	:
Bulgaristan (*)	4.925	67,0	1.423	19,4	1.386	18,9	587	8,0	9.395	127,9	5.636	76,7	5.032	68,5
Çek Cumhuriyeti(*)	7.369	70,2	1.323	12,6	2.644	25,2	1.487	14,2	15.661	149,2	9.139	87,1	:	:
Danimarka(*)	4.047	73,3	372	6,7	522	9,5	932	16,9	3.190	57,8	2.884	52,2	:	:
Almanya (*)	130.891	160,0	9.644	11,8	16.080	19,7	17.039	20,8	73.405	89,7	63.826	78,0	1.810	2,2
Estonya (*)	1.127	84,9	163	12,3	268	20,2	183	13,8	1.155	87,0	962	72,5	154	11,6
İrlanda	11.008	240,0	528	11,5	387	8,4	1.163	25,4	3.806	83,0	2.548	55,5	58	1,3
Yunanistan (*)	3.369	30,3	3.293	29,6	2.815	25,3	1.878	16,9	20.660	185,7	11.306	101,6	444	4,0
İspanya(*)	34.722	74,3	12.037	25,8	5.645	12,1	4.713	10,1	34.838	74,5	38.966	83,4	11.937	25,5
France	101.803	155,6	7.615	11,6	8.076	12,3	14.619	22,3	53.496	81,8	29.498	45,1	1.975	3,0
Hırvatistan (*)	3.299	77,0	754	17,6	741	17,3	620	14,5	4.274	99,8	2.404	56,1	398	9,3
İtalya (*)	58.275	98,1	7.716	13,0	13.090	22,0	11.225	18,9	81.634	137,5	62.005	104,4	14.778	24,9
Kıbrıs	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Letonya (*)	1.328	64,5	273	13,3	449	21,8	329	16,0	1.936	94,0	1.422	69,0	719	34,9
Litvanya (*)	2.577	85,1	855	28,2	759	25,1	648	21,4	4.450	147,0	2.894	95,6	224	7,4
Lüksemburg	441	83,1	83	15,6	81	15,3	109	20,5	435	81,9	328	61,8	0	0,0
Macaristan (*)	3.353	33,5	2.665	26,6	1.220	12,2	1.055	10,5	7.837	78,4	3.736	37,4	:	:
Malta	806	192,2	63	15,0	49	11,7	27	6,4	268	63,9	252	60,1	:	:
Hollanda (*)	20.848	125,5	1.484	8,9	1.296	7,8	3.400	20,5	12.935	77,8	6.084	36,6	3.195	19,2
Avusturya (*)	13.403	159,7	1.273	15,2	1.645	19,6	1.233	14,7	8.686	103,5	7.447	88,7	69	0,8
Polonya (*)	15.859	41,2	4.812	12,5	5.165	13,4	3.181	8,3	36.229	94,0	18.882	49,0	93	0,2
Portekiz (*)	21.917	207,6	1.648	15,6	1.590	15,1	1.140	10,8	9.640	91,3	6.457	61,2	1.131	10,7
Romanya (*)	17.718	87,9	2.278	11,3	2.279	11,3	1.847	9,2	14.938	74,1	8.873	44,0	3.220	16,0
Slovenya (*)	1.085	52,9	496	24,2	336	16,4	222	10,8	1.711	83,3	1.046	51,0	110	5,4
Slovakya	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Finlandiya(*)	6.279	116,5	530	9,8	597	11,1	1.079	20,0	3.366	62,5	2.044	37,9	193	3,6
İsveç (*)	5.895	62,9	972	10,4	1.334	14,2	2.056	21,9	8.216	87,6	5.863	62,5	1.044	11,1
Birleşik Krallık	51.010	80,1	9.518	14,9	7.583	11,9	12.003	18,8	40.398	63,4	47.260	74,2	6.917	10,9
İzlanda	183	57,1	14	4,4	37	11,5	68	21,2	358	111,6	223	69,5	1	0,3
Liechtenstein	37	100,9	5	13,6	8	21,8	10	27,3	31	84,6	25	68,2	0	0,0
Norveç (*)	4.911	99,2	590	11,9	487	9,8	1.002	20,2	2.640	53,3	2.132	43,0	4.251	85,8
İsviçre (*)	8.356	105,6	1.391	17,6	1.431	18,1	3.570	45,1	5.126	64,8	5.392	68,1	176	2,2
Makedonya (*)	1.933	93,9	398	19,3	359	17,4	207	10,1	1.584	76,9	863	41,9	305	14,8
Türkiye (*)	41.840	56,4	6.595	8,9	6.324	8,5	2.854	3,8	35.435	47,7	28.657	38,6	4.324	5,8
AB Ortalaması		106,3		14,5		15,4	3.255	16,8	17.747	91,5	13.378	79,1	2.547	11,0

(*) 2011, (²) 2009, (³) 2010. Source: Eurostat (online data codes: hlth_rs_spec and demo_pjan)
Not: AB(28) ortalaması ülkelerin 2012 nüfusları kullanılarak eklenmiştir.

Tablo 1’ de görüldüğü gibi 2012 dönemi verilerine göre Almanya, Fransa ve İngiltere’nin de içinde olduğu 13 üye ülkede Pratisyen Hekimler (tüm hastalıklara ile ilgilenen özel bir alanda uzmanlaşmamış hekimler, ISCO-08 Kod: 2211) daha yaygındır. Buna karşın İtalya’nın da içinde olduğu 12 üye ülkede Dâhili Grup Uzmanları daha fazladır; İspanya ise Cerrahi Grup Uzmanları sayısının diğer hekim türlerinden fazla olduğu tek ülkedir. Türkiye’nin ise genel olarak bütün hekim türleri içinde Avrupa ülkeleri ortalamasının altında kaldığı görülmüştür.

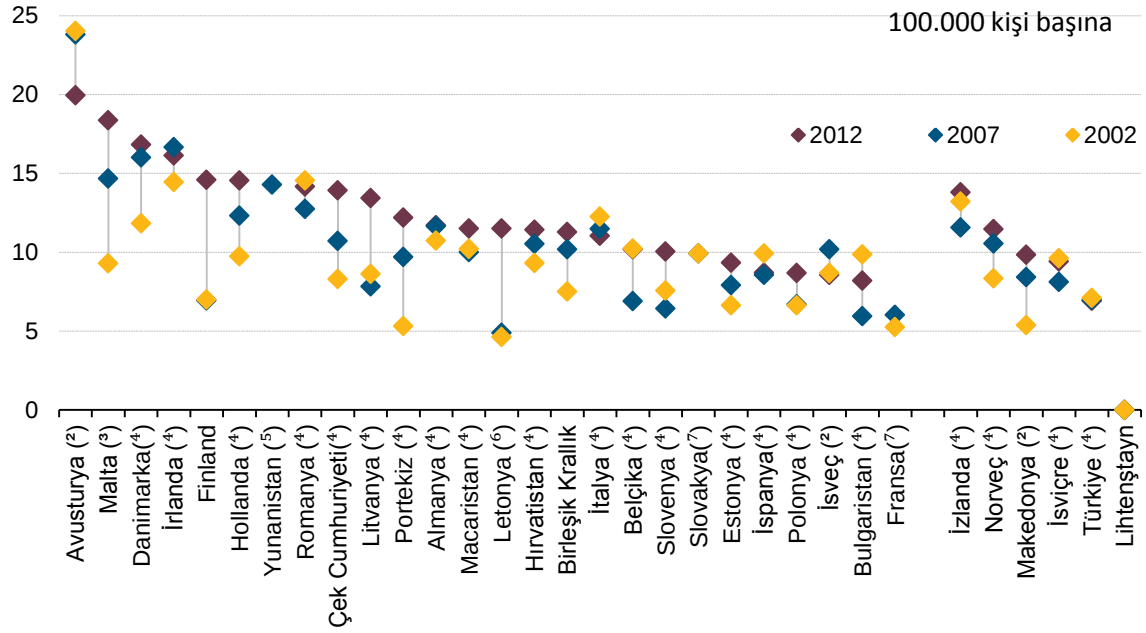
Grafik 2. AB Ülkelerinde Yaş Durumuna Göre Hekimler, 2012

(1) Bulgaristan, Estonya, Yunanistan, Kıbrıs, Polonya ve Portekiz: Veri uygun değil. (2) 2011, (3) 2010, (4) 2009, (5) Tahmin Verisi
Kaynak: Eurostat (online data code: hlth_rs_phys)

Grafik 2’ de görüldüğü gibi Belçika, Almanya ve Macaristan’ da 55 yaş ve üzeri hekimlerin toplam hekimler içindeki payı görece olarak yüksektir. Son yıllarda Avrupa ülkeleri sağlık işgücünde hızlı bir yaşlanma görülmüştür. Bu artış 2002 – 2012 yılları arasında 55 yaş ve üzeri hekimlerin toplam hekim içindeki payının %22’ den %34’e çıkmasına neden olmuştur. Bu oran Belçika, Almanya ve Macaristan’ da %40’ın üzerine çıkmıştır (2011 verisi). Buna karşın 55 yaş ve üzeri hekim oranı; İrlanda (%19), Malta (%14) ve Birleşik Krallık (%13)’da diğer ülkelere kıyasla düşüktür.

Grafik 3. AB Ülkelerinde Mezun Doktor Sayısı, 2002, 2007, 2012

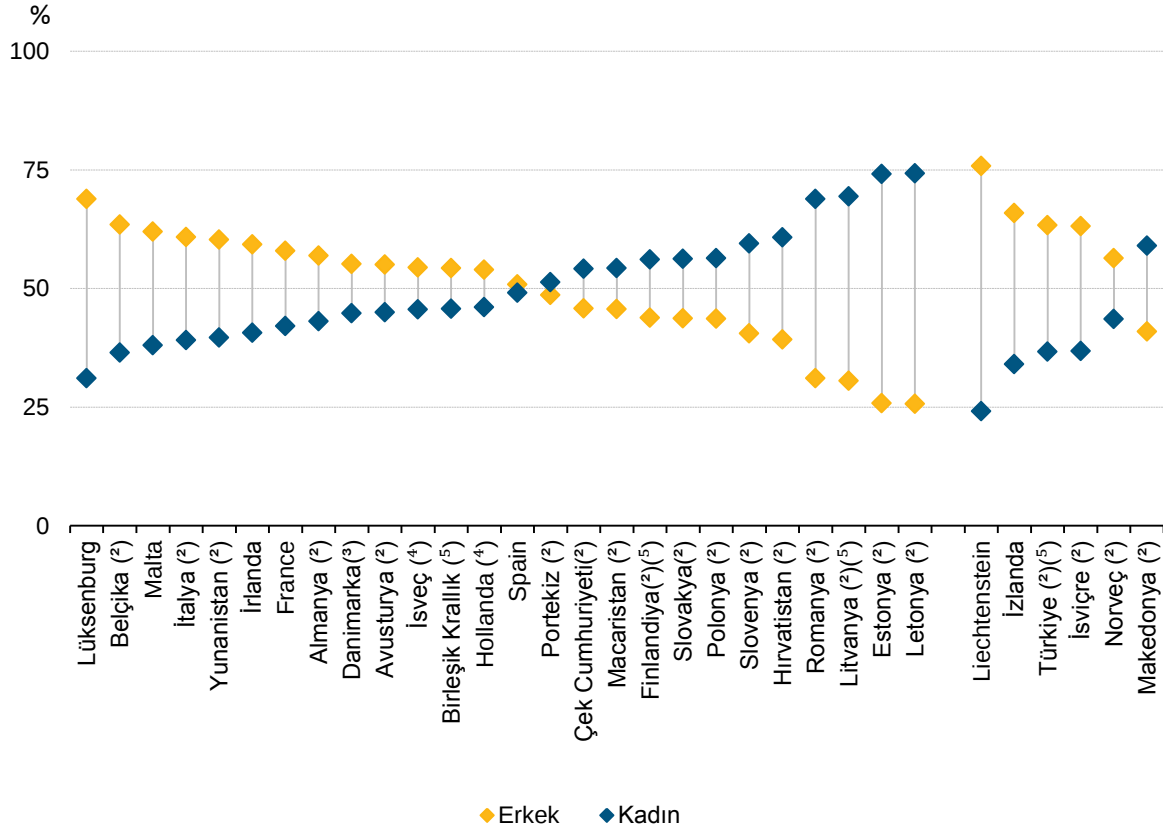

(1) Kıbrıs ve Lüksemburg: Veri uygun değil, (2) 2010 verisi 2012 yerine, (3) 2003 verisi 2002 yerine, (4) 2011 verisi 2012 yerine, (5) 2002 ve 2012: Veri uygun değil, (6) 2007–12: arası kırılma, (7) 2012: Veri uygun değil. Kaynak: Eurostat (online data code: hlth_rs_grd and demo_pjan)

Bazı Avrupa Birliği ülkeleri son birkaç yıldır gelecekte sağlık hizmetleri alanında çalışacak hekim sağlamakta güçlük çekeceği endişesini duymaktadır. Bu sebeple daha çok öğrencinin tıp alanına teşvik edilmesi gerekmektedir. Grafik 3'te 2012 yılında, 100.000 kişi başına düşen mezun sayılarına bakıldığında Avusturya 19,9 (2010 verisi), Malta 18,4, Danimarka 16,8 ve İrlanda 16,1 ile en çok mezun ortalaması olan ülkelerdir. Genel olarak Avrupa Birliği ülkelerinde 100.000 kişi başına düşen mezun sayıları 10-15 bandında seyretmektedir. Estonya, İspanya, Polonya, Bulgaristan, İsveç ve Slovakya bu bandın altındadır. En son verinin 2007 yılında alındığı Fransa'da ise 100.000 kişi başına 6,0 mezun düşmektedir.

Türkiye'de ise mezun sayısı 2002 - 2011 yılları arasında 7,1'den, 6,9'a gerilediği ve Avrupa Birliği ortalamasının altında kaldığı görülmektedir.

Grafik 4. AB Ülkelerinde Cinsiyete Göre Hekimler; 2012

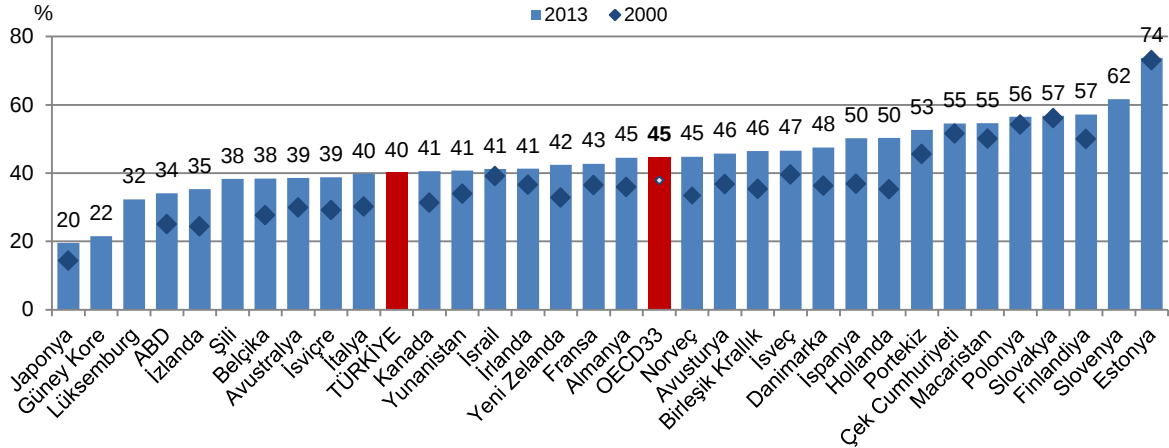

Grafik 4’te hekimlerin cinsiyet bakımından dağılımına bakıldığında Avrupa Birliği ülkeleri arasında farklılıkların olduğu görülmektedir. 2002-2012 yılları arasında kadın hekimlerin oranında genel olarak artış olmuştur. 2012 yılında 13 AB üye ülkesinde erkek hekim oranı kadınlara göre yüksek iken, 12 ülke kadın hekimlerin oranı daha yüksek olmuştur.

En yüksek kadın hekim oranı tüm hekimlerin neredeyse dörtte üçünü kapsayan Estonya ve Litvanya’da görülmektedir. Buna karşın en yüksek erkek hekim oranı ise Lüksemburg’da görülmektedir.

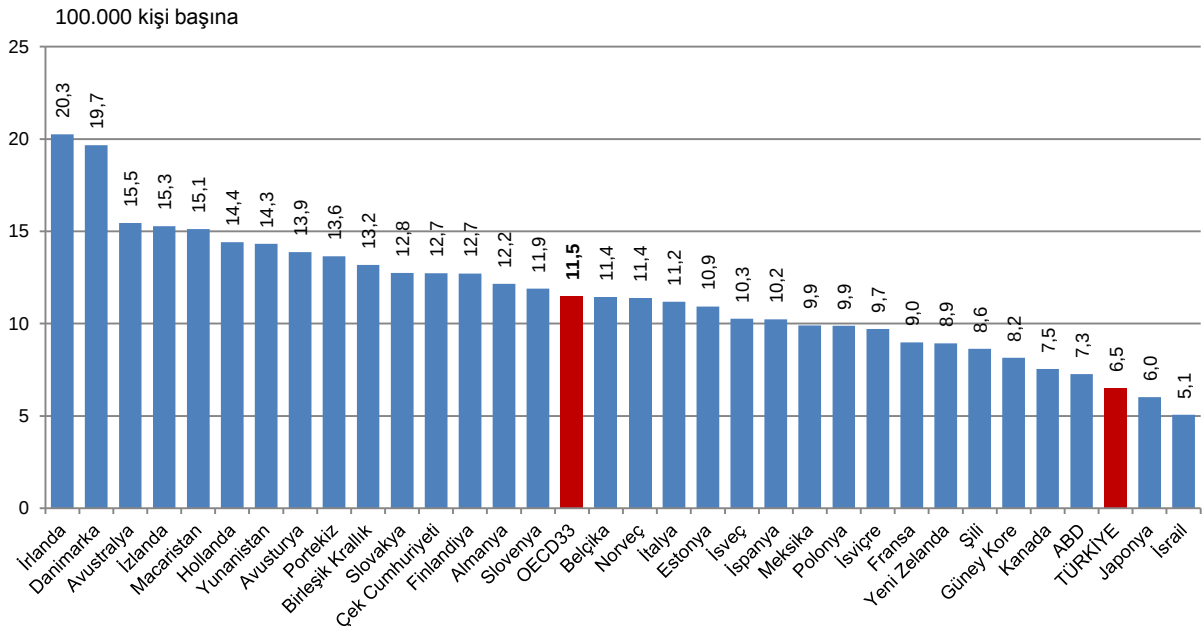
Türkiye’de erkek hekimlerin oranı daha yüksek olup, İsveç ve İzlanda ile hemen hemen aynı seviyededir.

Grafik 5. OECD Ülkelerinde Kadın Doktor Oranı, 2000, 2013

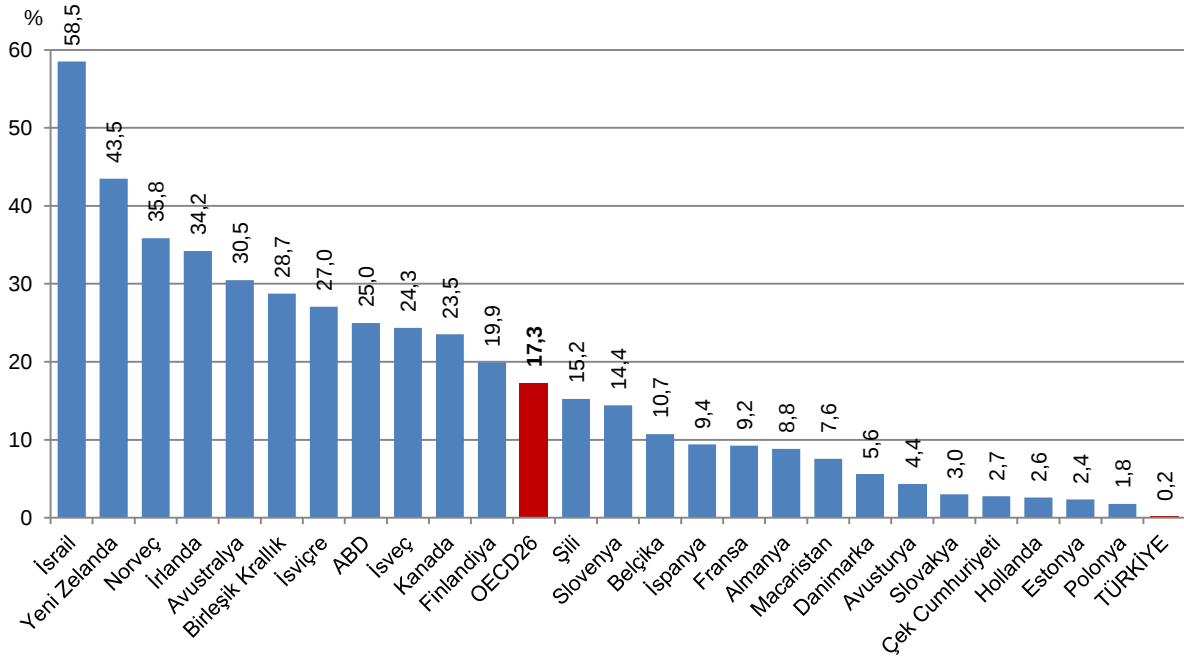
Grafik 5’ te OECD ülkelerindeki doktorların cinsiyete göre oranlarına bakıldığında OECD kadın doktor ortalamasının 2000-2013 yılları arasında %38’den %45’e yükseldiği görülmektedir. Estonya (%74) kadın doktor oranı en yüksek olan ülke olmuştur. Japonya ve Güney Kore’ de ise doktorların yalnızca beşte biri kadınlardan oluşmaktadır. Türkiye’ de ise kadın doktor oranı %40 ile OECD ortalamasına yakındır.

Grafik 6. OECD Ülkelerinde Mezun Doktor Sayısı, 2013

Grafik 6’da OECD ülkelerinde doktor mezun oranlarına bakıldığında 2000 yılında bu yana bütün ülkelerde tıp eğitime kabul edilen öğrenci sayılarının arttığı görülmekle birlikte ülkeler arasındaki yaygınlık devam etmektedir. 2013 yılında OECD ülkelerinde 100.000 kişi başına doktor mezuniyet oranı yaklaşık 12 olmuştur. Nüfusuna oranla en yüksek doktor mezun eden ülke %20 ile İrlanda, en düşük ülkeler ise Türkiye (6,5), Japonya (6,0) ve İsrail (5,1) olmuştur.

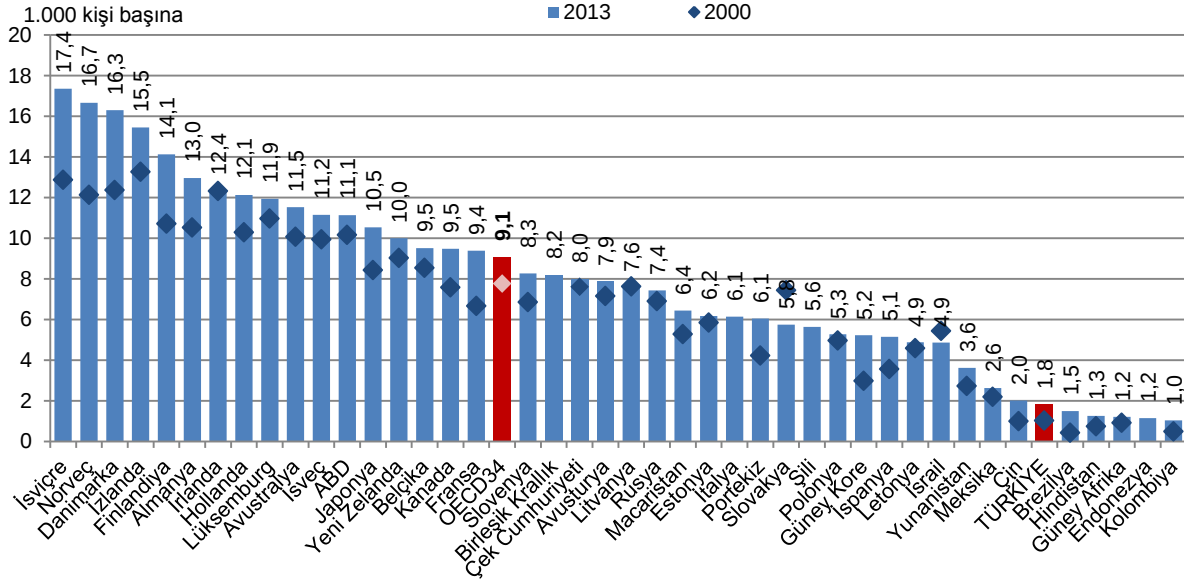
Grafik 7. OECD Ülkelerinde Yurtdışı Eğitimli Doktor Oranı, 2013

Yurtdışı eğitimli doktor oranlarına bakıldığında OECD ülkeleri arasında oldukça farklı oranların olduğu görülmektedir. Çek Cumhuriyeti, Hollanda, Estonya, Polonya ve Türkiye’de yurtdışı eğitimli doktor oranı %3’ün altındayken, bu oran İsrail, Yeni Zelanda’da % 40’ın üzerine çıkmaktadır. İsrail’de yurtdışı eğitimli doktor oranının yüksek olması sadece bu ülkeye olan doktor göçünün fazla olmasında kaynaklanmamaktadır. İsrailli olup yurtdışına tıp eğitimi için giden eğitimi tamamlandıktan sonra ülkesinde dönen doktorlar İsrail’deki doktorların üçte birini oluşturmaktadır. Aynı şekilde Norveç’te de yurtdışı eğitimli doktorların yarısı tıp eğitimi için yurtdışına çıkan Norveçlilerden oluşmaktadır.

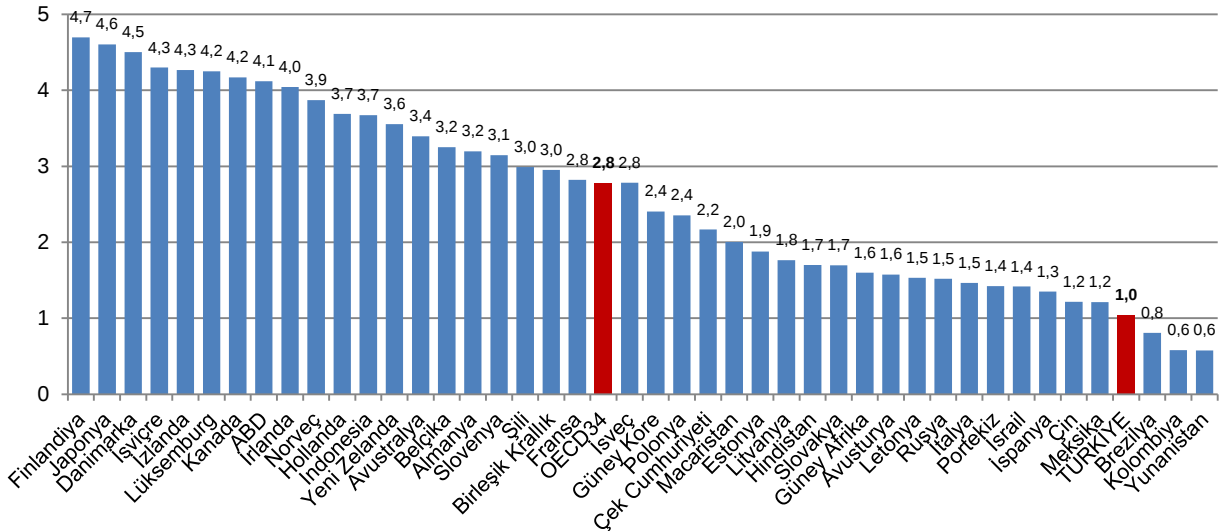
❖ Hemşire

Grafik 8. OECD Ülkelerinde Hemşire Sayısı, 2000, 2013

2000-2013 yılları arasında 1.000 kişi başına düşen hemşire sayılarına bakıldığında OECD ortalamasının yaklaşık 8 hemşireden, 9 hemşireye yükselmiştir. İsviçre, Norveç, Danimarka, İzlanda, Finlandiya gibi ülkelerde bu oranın 14'ün üzerinde olduğu Türkiye, Brezilya, Hindistan, Güney Afrika, Endonezya ve Kolombiya da ise 1.000 kişi başına 2'den az hemşire düştüğü görülmektedir.

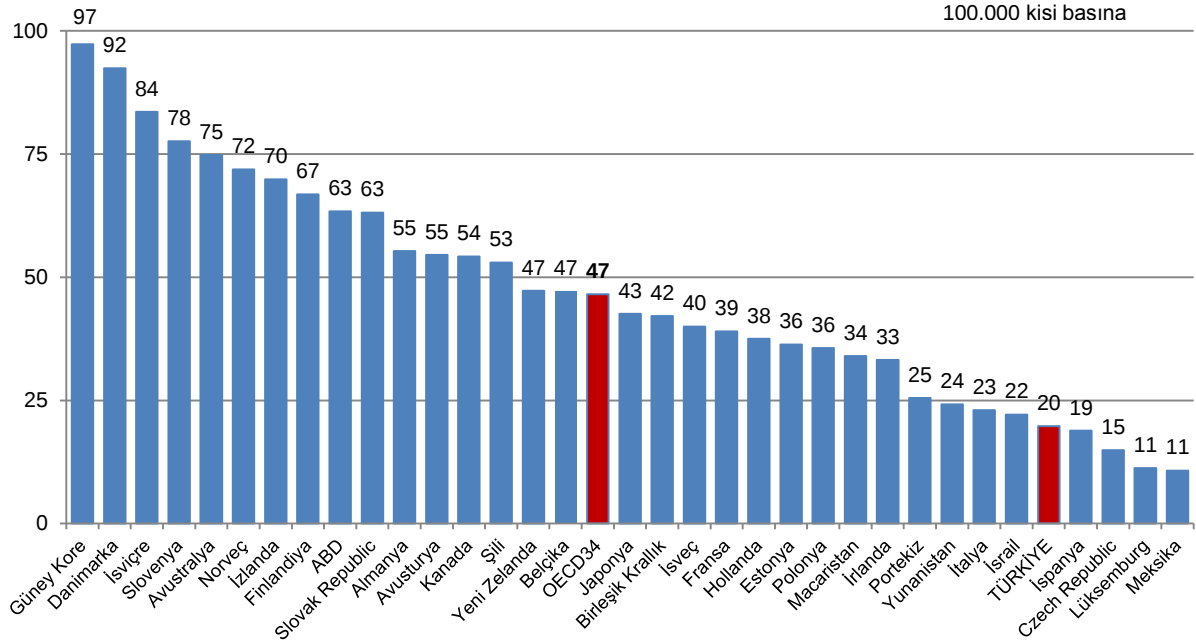
Grafik 9. OECD Ülkelerinde Hekim Başına Düşen Hemşire Sayısı, 2013

2013 yılında hekim başına düşen hemşire oranlarına bakıldığında OECD ortalamasının hekim başına yaklaşık 3 hemşire olduğu görülmektedir. Finlandiya, Japonya ve Danimarka'da hekim başına düşen hemşire sayısı 4,5'ten fazladır. OECD ülkelerinin yarısından fazlasında hekim

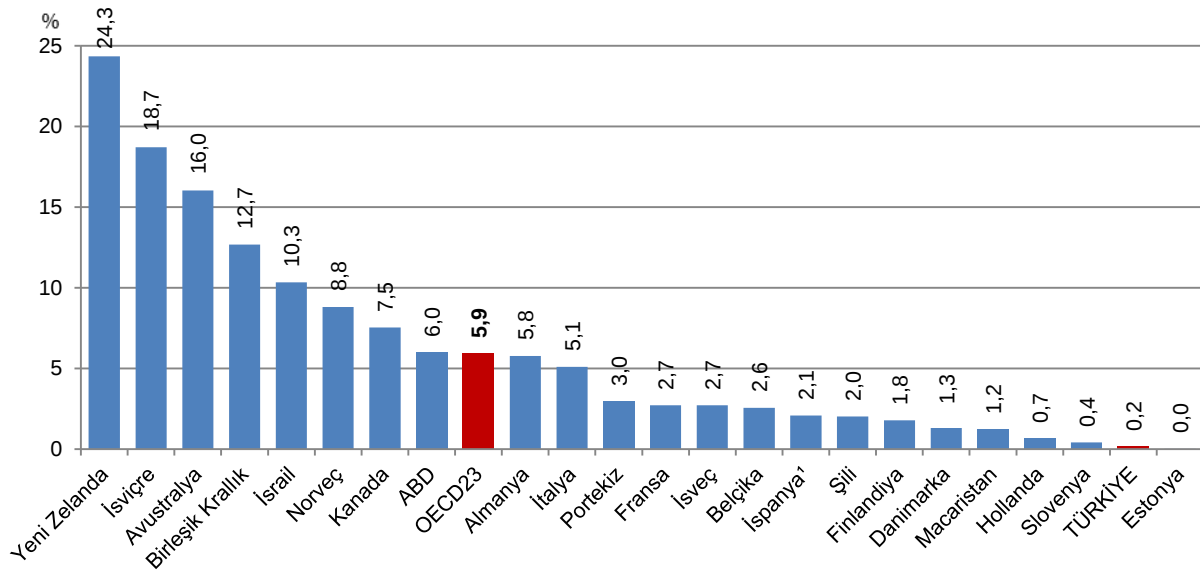
başına 2’den fazla hemşire düşmektedir. Hekim başına en hemşire düşen ülkeler ise Türkiye, Brezilya, Kolombiya ve Yunanistan olmuştur.

Grafik 10. OECD Ülkelerinde Mezun Hemşire Sayısı, 2013

OECD ülkeleri arasında 2013 yılında 100.000 kişi başına yaklaşık 50 yeni mezun hemşire düşmektedir. Güney Kore ve Danimarka nüfusuna göre en yüksek yeni mezun hemşire veren ülkelerdir. Meksika, Lüksemburg ve Çek Cumhuriyeti en düşük orana sahip ülkelerdir. Türkiye’ de ise 2013 yılında 100.000 kişi başına 20 yeni mezun hemşire düşmektedir.

Grafik 11. OECD Ülkelerinde Yurtdışı Eğitimli Hemşire Oranı, 2013

Hemen hemen bütün OECD ülkelerinde yurtdışı eğitimli hemşire oranı, yurtdışı eğitimli doktor oranına göre daha düşüktür. Yurtdışı eğitimli hemşire oranı OECD ülkeleri arasında

çok farklılık göstermektedir. Estonya, Türkiye, Slovakya ve Hollanda da hemen hemen hiç yurtdışı eğitimli hemşire yok iken; Yeni Zelanda ve İsviçre de bu oran %20'lere ulaşmıştır.

❖ Dış Hekimi, Eczacı ve Fizyoterapist

2012 yılında Avrupa Birliği (AB-28) ülkelerinde 330.000'nin üzerinde dış hekimi çalışmıştır. Kişi başına düşen dış hekimi karşılaştırmalarına bakıldığında Yunanistan 100.000 kişi başına 128 dış hekimi ile en yüksek orana sahip ülke olmuştur. Bu oran Bulgaristan (92), Estonya ve Litvanya (90) gibi diğer AB üyesi ülkelere oldukça yüksektir. Türkiye' de 2012 yılında 100.000 kişi başına düşen dış hekimi sayısı 28 iken, bu oran 2014 yılında 30'a yükselmiştir.

Tablo 2. AB Ülkelerinde Dış Hekimi, Eczacı ve Fizyoterapist Sayıları, 2012

Ülkeler	Dış Hekimi		Eczacı		Fizyoterapist	
	(sayı)	(100.000 kişi başına)	(sayı)	(100.000 kişi başına)	(sayı)	(100.000 kişi başına)
Belçika (*)	7.869	71	12.845	116	18.742	168
Bulgaristan	6.750	92	5.563	76	1.542	21
Çek Cumhuriyeti	7.461	71	6.327	60	7.916	75
Danimarka (*)	4.297	78	2.512	45	7.553	137
Almanya (*)	66.157	81	50.456	62	116.000	142
Estonya	1.196	90	847	64	353	27
İrlanda	2.661	58	5.004	109	2.478	54
Yunanistan (*)	14.518	128	11.987	106	5.582	49
İspanya	31.261	67	48.100	103	38.630	83
France	41.740	64	69.520	106	77.778	119
Hırvatistan	3.223	75	3.004	70	2.672	63
İtalya	39.511	66	57.684	97	56.972	96
Kıbrıs	816	94	195	23	90	10
Letonya	1.445	71	1.402	69	540	27
Litvanya	2.685	90	3.050	102	3.037	102
Lüksemburg	441	83	380	72	949	179
Macaristan	5.609	57	5.683	57	3.010	30
Malta	190	45	454	108	360	86
Hollanda (*)	8.534	51	3.446	21	31.289	182
Avusturya	4.797	57	5.823	69	3.338	40
Polonya	12.491	32	26.843	70	22.665	59
Portekiz	8.273	79	7.744	74	1.406	13
Romanya (*)	13.779	69	15.359	77	822	4
Slovenya	1.296	63	1.159	56	1.016	49
Slovakya	2.665	49	3.522	65	1.709	32
Finlandiya (*)	3.905	72	5.965	111	10.961	202
İsveç (*)	7.604	80	7.304	77	11.850	124
Birleşik Krallık	33.654	53	49.731	78	27.459	43
İzlanda	270	84	358	112	498	155
Liechtenstein	49	134	10	27	91	248
Norveç	4.340	86	3.367	67	11.348	226
İsviçre	4.181	52	4.350	54	:	:
Makedonya	1.652	80	888	43	286	14
Sırbistan	2.458	34	2.378	33	2.641	37
Türkiye	21.404	28	26.571	35	2.648	4
AB Ortalaması		66		82		91

(*) Eczacılar: 2011. (*) 2009. (*) Fizyoterapist: 2011. (*) 2011.
Kaynak: Eurostat (online data codes: hlth_rs_psr1 and demo_pjan)
Not: AB(28) ortalaması ülkelerin 2012 nüfusları kullanılarak eklenmiştir

2012 yılında Avrupa Birliği (AB-28) ülkelerinde 410.000'nin üzerinde eczacı çalışmıştır. Belçika, Fransa ve Finlandiya 100.000 kişi başına düşen eczacı sayısı en yüksek olan ülkelerdir. Kişi başına düşen eczacı sayısında AB ortalaması 82 iken, Türkiye'de 2012 yılı için bu oran 35 iken 2014 yılında da aynı kalmıştır. Fizyoterapist sayılarına baktığımızda ise Avrupa Birliği ülkeleri arasında 100.000 kişi başına düşen fizyoterapist sayısı en yüksek olan

Finlandiya (202) ile en düşük olan Romanya (4) arasında oldukça fazla değişim gösterdiği görülmektedir. Türkiye’de 2012 yılı 100.000 kişi başına düşen fizyoterapist sayısı 4’tür. Bu oran düşük değere sahip üye ülke olan Romanya ile aynı kalmıştır.

II. ALTYAPI VE TIBBİ CİHAZ DURUMU

Bu bölümde Türkiye’nin fiziki altyapı ve tıbbi cihaz durumları AB ve OECD ülkeleri ile karşılaştırılarak incelenmiştir.

❖ Altyapı

Bu bölümde Avrupa Birliği üye ve aday ülkeleri ile Türkiye’nin gündüz bakım servisleri ve ameliyat odaları 2006 ve 2011 yılları baz alınarak karşılaştırılmıştır.

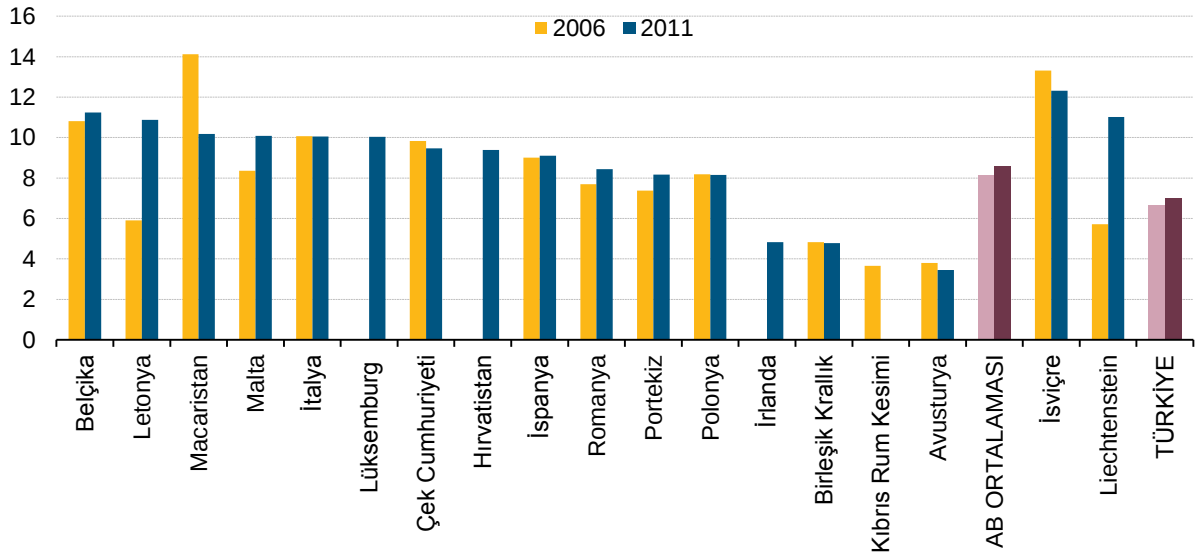
Tablo 3. AB Ülkelerinde Gündüz Bakım Servisleri ve Ameliyat Odası, 2011

Ülkeler	Gündüz Bakım Servisleri	Cerrahi Servisleri	Onkoloji Servisleri	Psikiyatri Servisleri	Geriatri Servisleri	Ameliyat Odası	Gündüz Bakım Servisleri	Cerrahi Servisleri	Onkoloji Servisleri	Psikiyatri Servisleri	Geriatri Servisleri	Ameliyat Odası
	(adet)						(100 000 kişi başına)					
Belçika	6.213	2.177	1.460	2.267	556	1.241	56,2	19,7	13,2	20,5	5,0	11,2
Bulgaristan	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Çek Cumhuriyeti	:	:	:	:	:	993	:	:	:	:	:	9,5
Danimarka	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Almanya	23.832	53	983	15.457	1.949	:	29,1	0,1	1,2	18,9	2,4	:
Estonya	385	:	:	:	:	:	28,7	:	:	:	:	:
İrlanda	1.936	:	:	:	:	221	42,3	:	:	:	:	4,8
Yunanistan	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
İspanya	15.420	2.808	6.982	3.365	2.265	4.203	33,4	6,1	15,1	7,3	4,9	9,1
Fransa	65.295	13.979	:	28.561	:	:	100,2	21,5	:	43,8	:	:
Hırvatistan	:	:	:	:	:	403	:	:	:	:	:	9,4
İtalya	22.191	8.437	3.106	662	223	6.108	36,5	13,9	5,1	1,1	0,4	10,1
Kıbrıs Rum Kesimi	193	5	26	0	0	:	22,7	0,6	3,1	0,0	0,0	:
Letonya	1.400	:	:	120	:	224	68,0	:	:	5,8	:	10,9
Lüksemburg	:	:	:	:	:	52	:	:	:	:	:	10,0
Macaristan	:	:	:	:	:	1.021	:	:	:	:	:	10,2
Malta	149	:	:	:	:	42	35,8	:	:	:	:	10,1
Hollanda	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Avusturya	:	:	:	:	:	290	:	:	:	:	:	3,4
Polonya	7.489	855	492	1.196	0	3.142	19,4	2,2	1,3	3,1	0,0	8,2
Portekiz	1.365	:	:	:	:	863	12,9	:	:	:	:	8,2
Romanya	5.749	611	421	217	10	1.806	26,9	2,9	2,0	1,0	0,0	8,4
Slovenya	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Slovakya	4.005	1.857	26	477	27	:	74,2	34,4	0,5	8,8	0,5	:
İsveç	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Birleşik Krallık	11.715	:	:	:	:	3.007	18,6	:	:	:	:	4,8
Liechtenstein	7	7	0	0	0	4	19,3	19,3	0,0	0,0	0,0	11,0
İsviçre	:	:	:	:	:	975	:	:	:	:	:	12,3
Makedonya	148	:	42	10	:	:	7,2	:	2,0	0,5	:	:
TÜRKİYE	:	:	:	:	:	5.682	:	:	:	:	:	7,0

Tablo 3’de Avrupa Birliği üyesi ve aday ülkeleri 2011 yılı gündüz fiziki imkânları ve tıbbi cihaz sayıları karşılaştırılmıştır. Türkiye’nin yalnızca ameliyat odası verileri bulunmaktadır. Bu tabloya göre;

- 2011 yılında en çok ameliyat odası İtalya’da bulunmaktadır. İkinci sırada ise 5.206 adet ameliyat odası ile Türkiye yer almaktadır. 2014 yılı verilerine göre Türkiye’de bulunan ameliyat odası sayısı 5.682’ye çıkmıştır.
- 100.000 kişi başına düşen ameliyat odası sayısı Avrupa ortalaması 8,8’dir.
- 100.000 kişi başına düşen ameliyat odası sayısı Türkiye için 7,0 adet olarak hesaplanmıştır. 2014 yılı verilerine göre bu rakam 7,3’e çıkmıştır.

Grafik 12. AB Ülkelerinde Ameliyat Odası, 2006 ve 2011

Grafik 12’de Avrupa Birliği üyesi ve aday ülkeleri 2006 ve 2011 yılı 100.000 kişi başına düşen ameliyat odası sayıları karşılaştırılmıştır. Türkiye için 2006 yılı yerine 2008 yılı kullanılmıştır. Bu grafiğe göre;

- AB üyesi ülkelerin 100.000 kişi başına düşen Ameliyat Odası sayıları 2006-2011 yılları arasında 8,1’ den 8,6’ ya çıkmıştır.
- Türkiye’nin 100.000 kişi başına düşen Ameliyat Odası sayıları 2008-2011 yılları arasında 6,6’ dan 7,0’ a çıkmıştır. 2014 yılı verilerine göre bu rakam 7,3’e çıkmıştır.
- Bu alanda, 2006-2011 yılları arasında 5 yıllık süreçte AB üyesi ülkeler ortalama % 6 oranında artış sağlarken, 2008-2011 yılları arasında Türkiye 3 yıllık süreçte % 6 oranında artış sağlamıştır.

❖ Tıbbi Cihaz ve Kullanımı

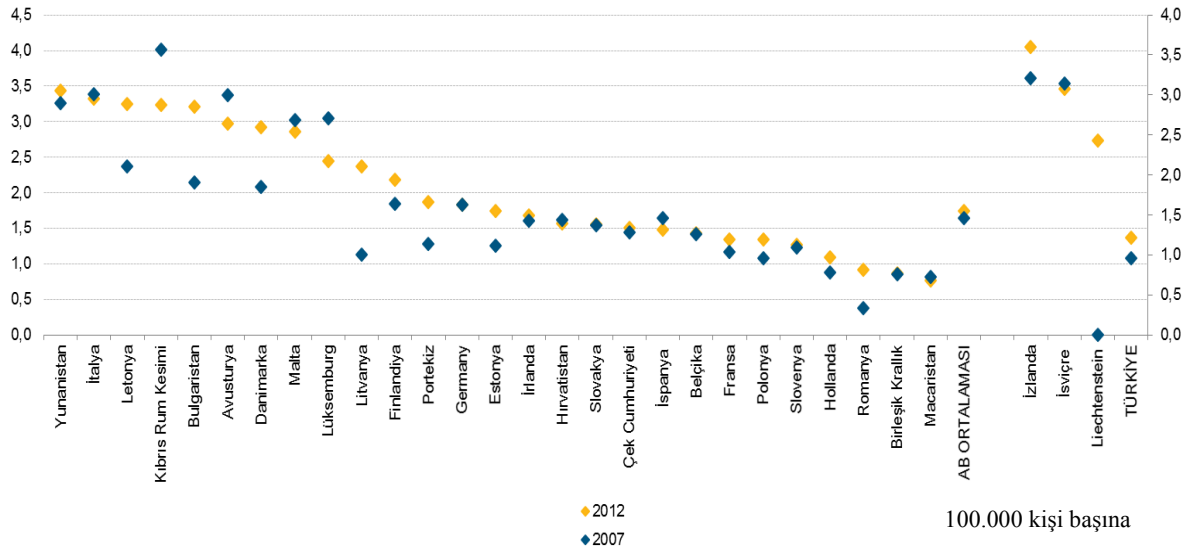
Bu bölümde Türkiye'nin tıbbi cihazları miktar ve kullanım durumu AB ve OECD ülkeleri ile karşılaştırılarak incelenmiştir. 2007, 2012 ve 2013 yılları baz alınmıştır.

Tablo 4. AB Ülkelerinde Görüntüleme Cihazları, 2012

	Bilgisayarlı Tomografi (BT) Cihazı	Manyetik Rezonans (MR) Görüntüleme Ünitesi	Gama Kamerası	Anjiyografi Ünitesi	Mamografi Ünitesi	Pozitron Emisyon Tomografisi (PET) cihazı	Bilgisayarlı Tomografi (BT) Cihazı	Manyetik Rezonans (MR) Görüntüleme Ünitesi	Gama Kamerası	Anjiyografi Ünitesi	Mamografi Ünitesi	Pozitron Emisyon Tomografisi (PET) cihazı
	(adet)						(100.000 kişi başına)					
Belçika	159	118	320	120	199	27	1,4	1,1	2,9	1,1	1,8	0,2
Bulgaristan	235	54	20	73	196	2	3,2	0,7	0,3	1,0	2,7	0,0
Çek Cumhuriyeti	158	73	119	81	130	8	1,5	0,7	1,1	0,8	1,2	0,1
Danimarka	163	:	97	:	103	28	2,9	:	1,7	:	1,8	0,5
Almanya	1.497	908	543	812	:	126	1,8	1,1	0,7	1,0	:	0,2
Estonya	23	13	3	10	:	2	1,7	1,0	0,2	0,8	:	0,2
İrlanda	77	57	30	:	63	8	1,7	1,2	0,7	:	1,4	0,2
Yunanistan	388	255	154	110	632	4	3,4	2,3	1,4	1,0	5,6	0,0
İspanya	800	690	290	260	719	66	1,7	1,5	0,6	0,6	1,5	0,1
Fransa	883	566	379	530	:	89	1,3	0,9	0,6	0,8	:	0,1
Hırvatistan	67	42	27	26	127	5	1,6	1,0	0,6	0,6	3,0	0,1
İtalya	1.981	1.463	635	797	1.988	162	3,3	2,5	1,1	1,3	3,3	0,3
Kıbrıs Rum Kesimi	28	17	11	7	40	0	3,2	2,0	1,3	0,8	4,6	0,0
Letonya	66	20	6	13	46	:	3,2	1,0	0,3	0,6	2,3	:
Litvanya	71	30	9	18	40	1	2,4	1,0	0,3	0,6	1,3	0,0
Lüksemburg	13	7	9	8	7	1	2,4	1,3	1,7	1,5	1,3	0,2
Macaristan	76	28	108	37	143	4	0,8	0,3	1,1	0,4	1,4	0,0
Malta	12	3	3	4	17	1	2,9	0,7	0,7	1,0	4,1	0,2
Hollanda	183	198	174	:	:	82	1,1	1,2	1,0	:	:	0,5
Avusturya	251	161	102	:	189	17	3,0	1,9	1,2	:	2,2	0,2
Polonya	518	184	133	394	506	16	1,3	0,5	0,3	1,0	1,3	0,0
Portekiz	196	67	30	101	111	8	1,9	0,6	0,3	1,0	1,1	0,1
Romanya	184	77	43	50	135	3	0,9	0,4	0,2	0,2	0,7	0,0
Slovenya	26	18	17	17	36	2	1,3	0,9	0,8	0,8	1,8	0,1
Slovakya	84	34	34	48	81	5	1,6	0,6	0,6	0,9	1,5	0,1
Finlandiya	118	117	:	106	158	12	2,2	2,2	:	2,0	2,9	0,2
İsveç	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Birleşik Krallık	552	434	:	:	541	:	0,9	0,7	:	:	0,9	:
AB ORTALAMASI	:	:	:	:	:	:	1,7	1,1	0,8	0,90	1,83	0,15
İzlanda	13	7	2	5	5	0	4,1	2,2	0,6	1,6	1,6	0,0
Liechtenstein	1	1	0	0	0	0	2,7	2,7	0,0	0,0	0,0	0,0
İsviçre	277	166	73	221	263	26	3,5	2,1	0,9	2,8	3,3	0,3
TÜRKİYE	1.024	744	218	344	936	71	1,4	1,0	0,3	0,5	1,2	0,1

Tablo 4'te Avrupa Birliği üyesi ve aday ülkeleri 2012 yılı görüntüleme cihazları verilmektedir. **Bilgisayarlı Tomografi (BT) cihazı, Manyetik Rezonans (MR) Görüntüleme ünitesi ve Pozitron Emisyon Tomografisi (PET) cihazı bakımından Türkiye'nin AB ortalamasına yakın değerlere sahip olduğu görülmektedir.**

Grafik 13. AB Ülkelerinde Bilgisayarlı Tomografi (BT) Cihazı, 2007 ve 2012

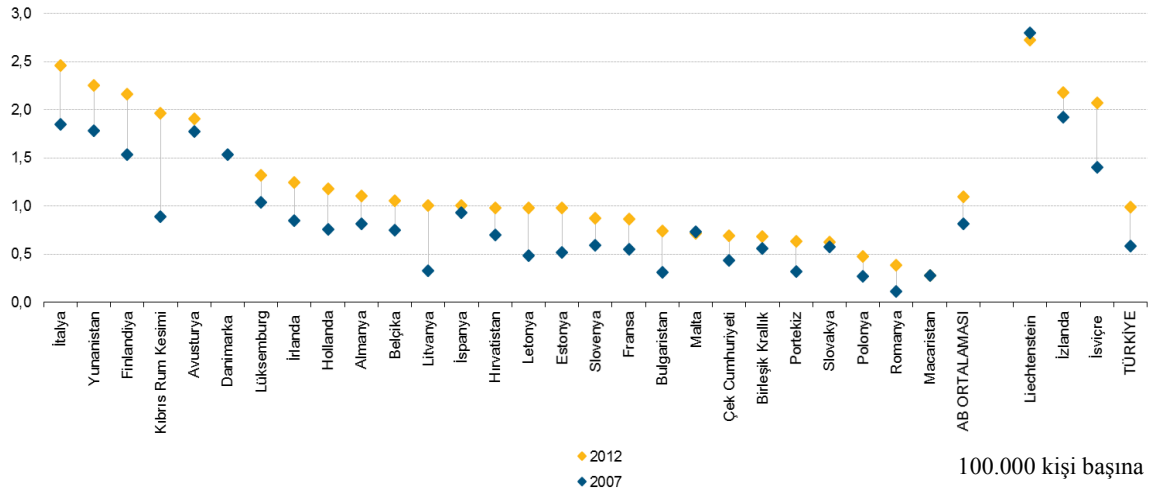

Grafik 13’de AB üyesi ve aday ülkelerinin 2007 – 2012 yılları arasında 100.000 kişi başına düşen Bilgisayarlı Tomografi(BT) cihaz sayıları karşılaştırılmıştır. Buna göre;

- AB ortalaması Bilgisayarlı Tomografi(BT) cihaz sayısı oranı 1,5’den 1,7’ye çıkmıştır.
- Türkiye için Bilgisayarlı Tomografi(BT) cihaz sayısı oranı 1’den 1,4’e çıkmıştır.

Bu alandaki artış AB ortalaması için %25 iken, Türkiye için %40 olarak gerçekleşmiştir

Grafik 14. AB Ülkelerinde Manyetik Rezonans (MR) Görüntüleme Ünitesi, 2007 ve 2012

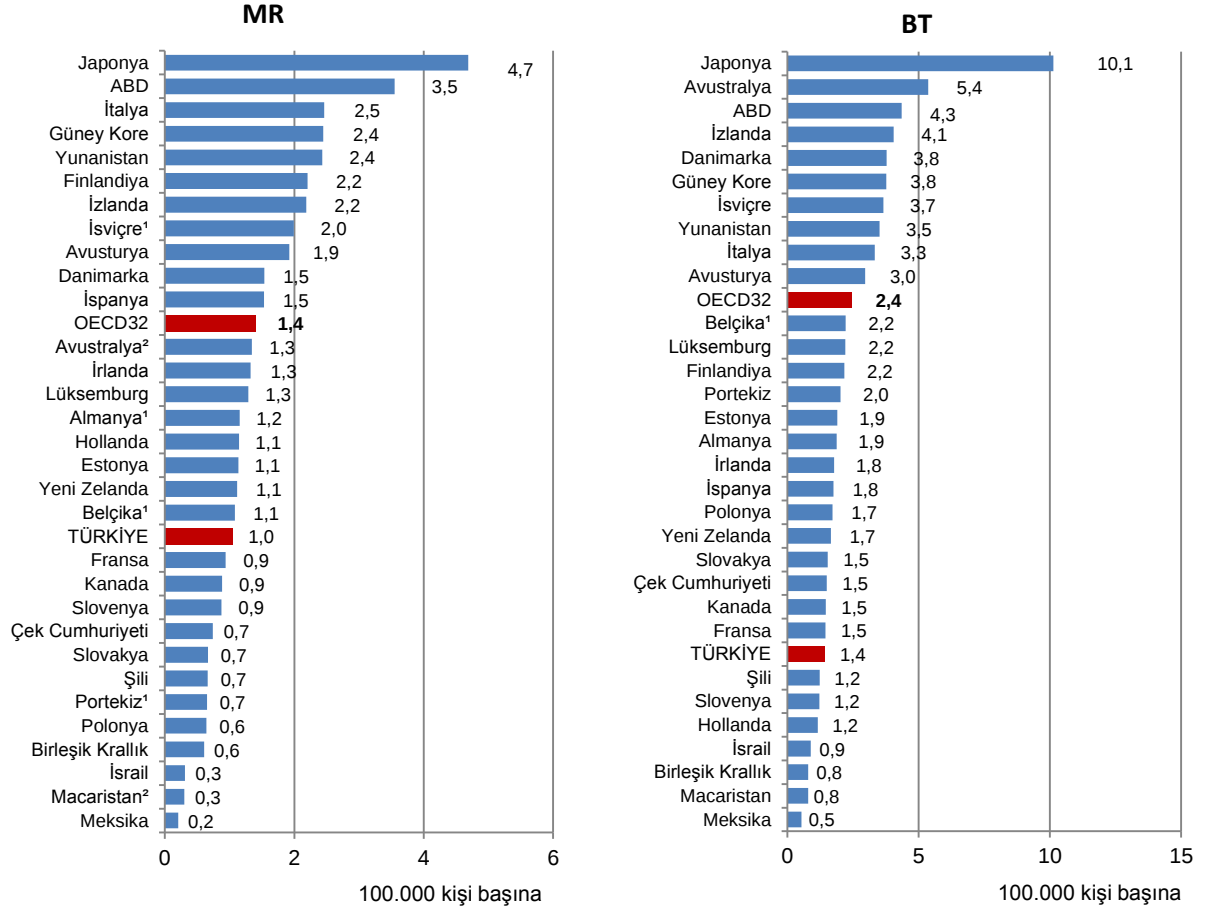
Grafik 14’te AB üyesi ve aday ülkelerinin 2007 – 2012 yılları arasında 100.000 kişi başına düşen Manyetik Rezonans (MR) Görüntüleme Ünitesi sayıları karşılaştırılmıştır. Buna göre;

- AB ortalaması Manyetik Rezonans (MR) Görüntüleme Ünitesi oranı 0,8’den 1,1’e çıkmıştır.

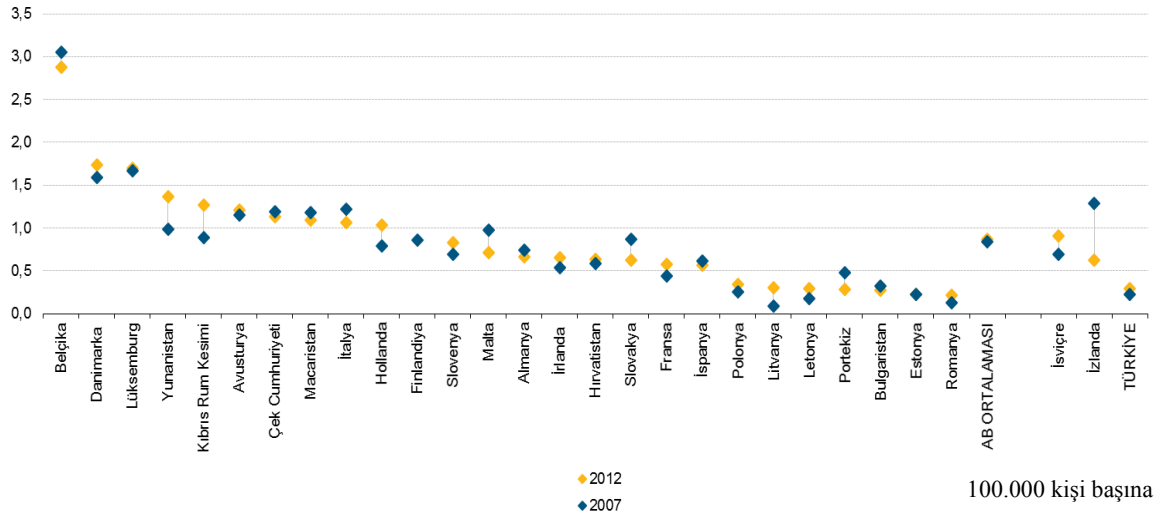
Türkiye için Manyetik Rezonans (MR) Görüntüleme Ünitesi oranı 0,6’dan 1’e çıkmıştır. Bu alandaki artış AB ortalaması için % 37 iken, Türkiye için % 66 olarak gerçekleşmiştir

Aşağıda 2013 yılı verilerine göre OECD ülkelerinde 100.000 kişi başına düşen MR ve BT üniteleri sayıları incelenmiştir. **Türkiye bu alanda OECD ortalamasının altında yer almaktadır.**

Grafik 15. OECD Ülkelerinde MR ve BT Görüntüleme Üniteleri, 2013

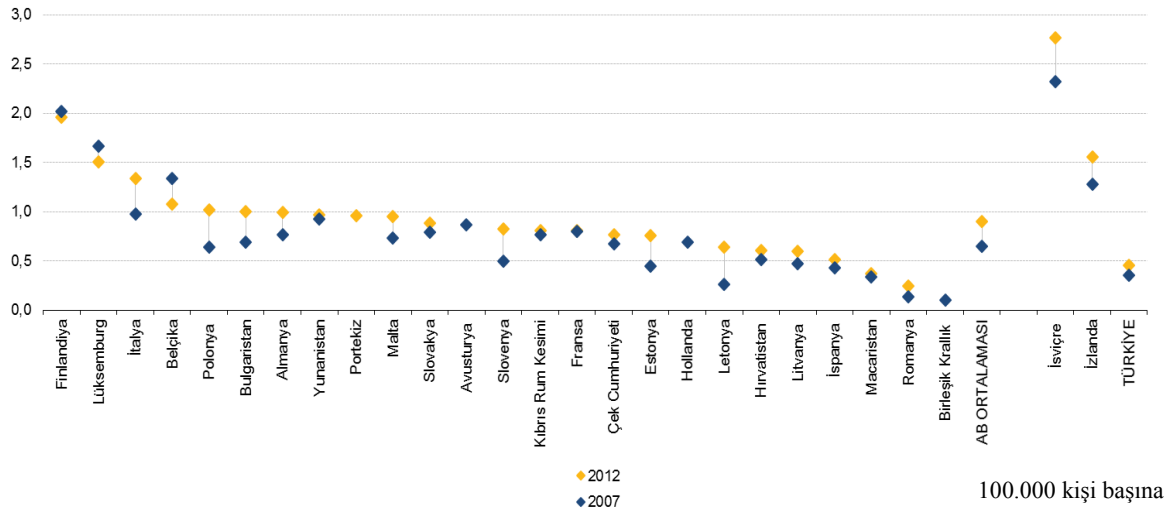
Grafik 16. AB Ülkelerinde Gamma Kamerası, 2007 ve 2012

Grafik 16’da 2007 – 2012 yılları arasında 100.000 kişi başına düşen Gamma Kamerası sayıları karşılaştırılmıştır. Türkiye’nin 2007 yılı yerine 2009 yılı verileri kullanılmıştır. Buna göre;

- AB ortalaması Gamma Kamerası oranı 0,8 civarında değişmemiştir.
- Türkiye için Gamma Kamerası oranı 0,2’den 0,3’e çıkmıştır. Bu alandaki artış Türkiye için %50 olarak gerçekleşmiştir.

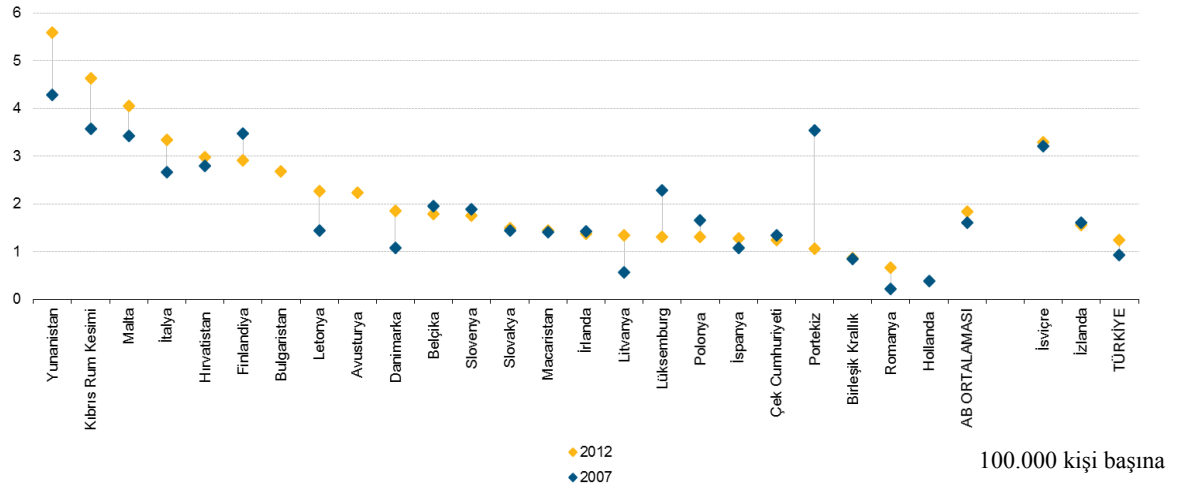
Grafik 17. AB Ülkelerinde Anjiyografi Üniteleri, 2007 ve 2012

Grafik 17’de AB üyesi ve aday ülkelerinin 2007 – 2012 yılları arasında 100.000 kişi başına düşen Anjiyografi Ünitesi sayıları karşılaştırılmıştır. Türkiye’nin 2007 yılı yerine 2009 yılı verileri kullanılmıştır. Buna göre;

- AB ortalaması Anjiyografi Ünitesi oranı 0,65’den 0,9’a çıkmıştır.
- Türkiye için Anjiyografi Ünitesi oranı 0,4’den 0,5’e çıkmıştır.
- Bu alandaki artış AB ortalaması için % 38 iken, Türkiye için % 36 olarak gerçekleşmiştir.

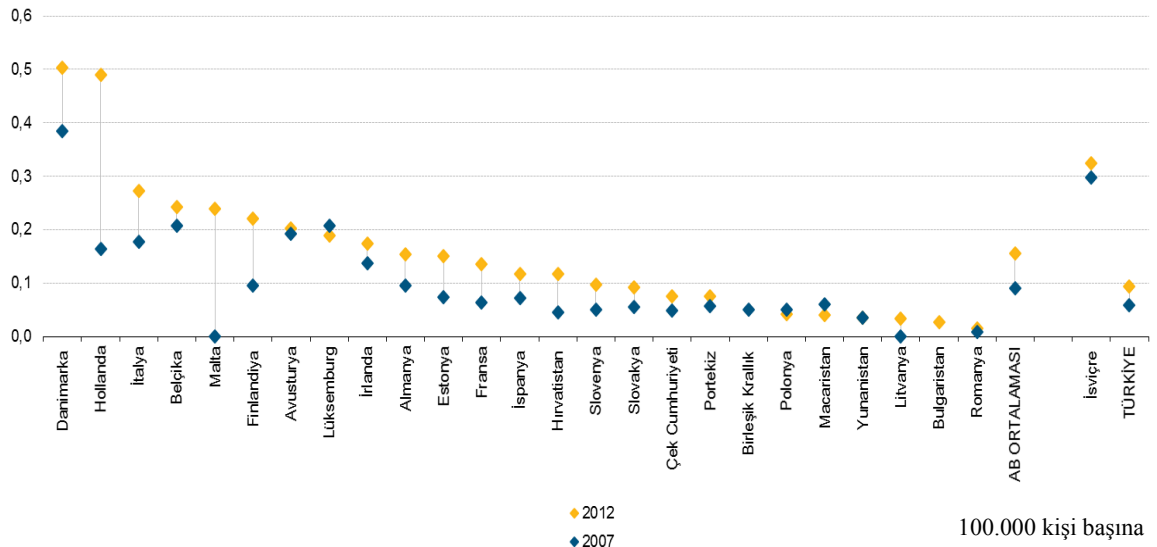
Grafik 18. AB ülkelerinde Mamografi Üniteleri, 2007 ve 2012

Grafik 18’de AB üyesi ve aday ülkelerinin 2007 – 2012 yılları arasında 100.000 kişi başına düşen Mamografi Ünitesi sayıları karşılaştırılmıştır. Türkiye’nin 2007 yılı yerine 2009 yılı verileri kullanılmıştır. Buna göre;

- AB ortalaması Mamografi Ünitesi oranı 1,6’dan 1,8’e çıkmıştır.
- Türkiye için Mamografi Ünitesi oranı 0,9’dan 1,2’ye çıkmıştır.
- Bu alandaki artış AB ortalaması için % 12 iken, Türkiye için % 33 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 19. AB Ülkelerinde Pozitron Emisyon Tomografisi (PET) Cihazı, 2007 ve 2012

Grafik 19’da AB üyesi ve aday ülkelerinin 2007 – 2012 yılları arasında 100.000 kişi başına düşen Mamografi Ünitesi sayıları karşılaştırılmıştır. Türkiye’nin 2012 yılı yerine 2009 yılı verileri kullanılmıştır. Buna göre;

- AB ortalaması Pozitron Emisyon Tomografisi Cihazı oranı 0,09’dan 0,15’e çıkmıştır.
- Türkiye için Pozitron Emisyon Tomografisi Cihazı oranı 0,06’dan 0,09’a çıkmıştır.
- Bu alandaki artış AB ortalaması için % 66 iken, Türkiye için % 50 olarak gerçekleşmiştir.

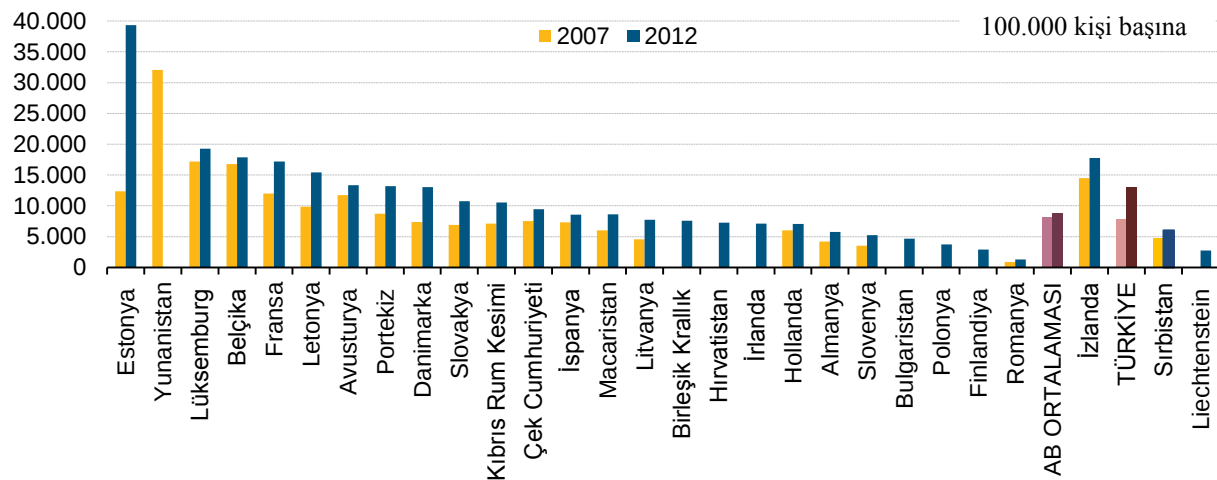
Tablo 5. AB Ülkelerinde Görüntüleme Cihazı Kullanımı, 2012

	Bilgisayarlı Tomografi (BT) Cihazı	Manyetik Rezonans(MR) Görüntüleme Ünitesi	Pozitron Emisyon Tomografisi (PET) Cihazı	Bilgisayarlı Tomografi (BT) Cihazı	Manyetik Rezonans(MR) Görüntüleme Ünitesi	Pozitron Emisyon Tomografisi (PET) Cihazı	Bilgisayarlı Tomografi (BT) Cihazı	Manyetik Rezonans(MR) Görüntüleme Ünitesi	Pozitron Emisyon Tomografisi (PET) Cihazı
Ülkeler	(işlem sayısı)			(100 000 kişi başına düşen işlem sayısı)			(cihaz başına işlem sayısı)		
Belçika	1.972.244	850.768	:	17.852	7.701	:	:	:	:
Bulgaristan	341.396	47.968	:	4.673	657	:	1.453	888	:
Çek Cumhuriyeti	993.167	454.199	33.732	9.449	4.321	321	6.286	6.222	4.217
Danimarka	727.661	374.472	29.708	13.014	6.697	531	4.247	:	920
Almanya	4.709.286	1.696.235	33.598	5.748	2.070	41	3.146	1.868	267
Estonya	520.276	61.917	:	39.335	4.681	:	22.621	4.763	:
İrlanda	327.017	81.261	15.297	7.129	1.772	333	:	1.806	:
İspanya	4.229.630	3.019.026	97.068	9.043	6.455	208	5.287	4.375	1.471
Fransa	11.261.283	5.364.435	185.214	17.210	8.198	283	12.753	9.478	2.572
Hırvatistan	310.075	142.932	7.226	7.263	3.348	169	4.628	3.403	1.445
Kıbrıs Rum Kesimi	91.184	6.207	0	10.554	718	0	3.257	365	-
Letonya	313.270	57.743	:	15.399	2.838	:	4.747	2.887	:
Litvanya	231.117	82.817	34	7.735	2.772	1	3.255	2.761	34
Lüksemburg	102.359	39.333	1.700	19.279	7.408	320	7.874	5.619	1.700
Macaristan	855.233	338.370	13.482	8.621	3.411	136	11.253	12.085	:
Hollanda	1.181.787	834.384	49.950	7.080	4.998	299	5.654	3.881	609
Avusturya	1.124.707	430.223	31.935	13.342	5.103	379	6.986	4.889	1.996
Polonya	1.439.156	689.897	26.953	3.735	1.790	70	3.658	3.702	:
Portekiz	1.388.603	280.451	7.321	13.206	2.667	70	7.085	4.186	915
Romanya	261.318	33.470	3.153	1.303	167	16	1.420	435	1.051
Slovenya	108.110	68.231	:	5.255	3.317	:	4.158	:	:
Slovakya	581.657	220.966	5.255	10.756	4.086	97	6.924	6.499	1.051
Finlandiya	157.615	228.186	1.574	2.911	4.215	29	1.336	1.950	131
Birleşik Krallık	4.752.232	2.538.890	:	7.632	4.077	:	:	:	:
AB ORTALAMASI	:	:	:	8.898	4.072	161	:	:	:
İzlanda	56.942	25.423	0	17.755	7.927	0	4.380	3.632	-
Liechtenstein	999	3.746	0	2.725	10.219	0	999	3.746	-
Sırbistan	434.312	75.781	2.051	6.033	1.053	28	:	:	79
TÜRKİYE	9.825.273	8.592.072	105.222	13.070	11.429	140	9.595	11.548	1.482

Tablo 5’te görüntüleme cihazlarının toplam işlem sayısı, 100.000 kişi başına düşen işlem sayısı ve cihaz başına düşen işlem sayıları verilmiştir. Aşağıdaki grafiklerde bu veriler AB üye ve aday ülkeleri açısından karşılaştırılması yapılmaktadır. Buna göre;

- Bilgisayarlı Tomografi (BT) Cihazı işlem sayısı olarak Türkiye Fransa'dan sonra 2. sırada yer almaktadır. 2012 yılında **9.825.273** olan işlem sayısı 2014 yılında **12.407.145**'e ulaşmıştır. Türkiye için bu alanda artan bir trend söz konusudur.
- **Manyetik Rezonans (MR) Görüntüleme Ünitesi toplam işlem sayısı ve 100.000 kişi başına düşen işlem sayısı olarak Türkiye ilk sıradadır.** 2012 yılında **8.592.072** olan işlem sayısı 2014 yılında **10.259.508**'e ulaşmıştır.
- Pozitron Emisyon Tomografisi (PET) Cihazı işlem sayısı olarak Fransa'dan sonra Türkiye 2. sıradadır. Fakat 100.000 kişi başına düşen işlem sayısına bakıldığında Türkiye AB ortalamasının altında bir değere sahiptir.

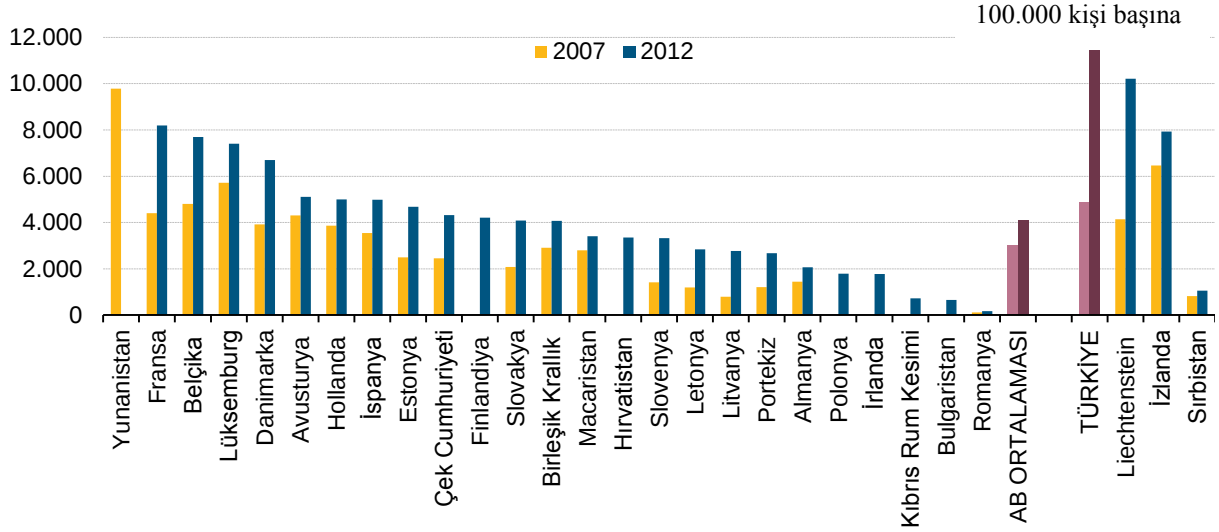
Grafik 20. AB Ülkelerinde Bilgisayarlı Tomografi (BT) Cihazı Kullanımı, 2007 ve 2012

Grafik 20'de AB üyesi ve aday ülkelerinin 2007 – 2012 yılları arasında 100.000 kişi başına düşen Bilgisayarlı Tomografi (MR) cihazı işlem sayıları verilmiştir. Türkiye'nin 2007 yılı yerine 2008 yılı verileri kullanılmıştır. Buna göre;

- AB ortalaması Bilgisayarlı Tomografi (BT) cihazı kullanımı oranı 9.578'den 10.708'e çıkmıştır.
- Türkiye için Bilgisayarlı Tomografi (BT) cihazı kullanımı oranı 7.772'den 13.070'e çıkmıştır. 2014 yılı verilerine göre bu rakam 15.969' a ulaşmıştır.
- 2011- 2014 yılları arasında bu alandaki artış AB ortalaması için % 49 iken, Türkiye için % 60 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 21. AB Ülkelerinde Manyetik Rezonans (MR) Görüntüleme Cihazı Kullanımı, 2007 ve 2012

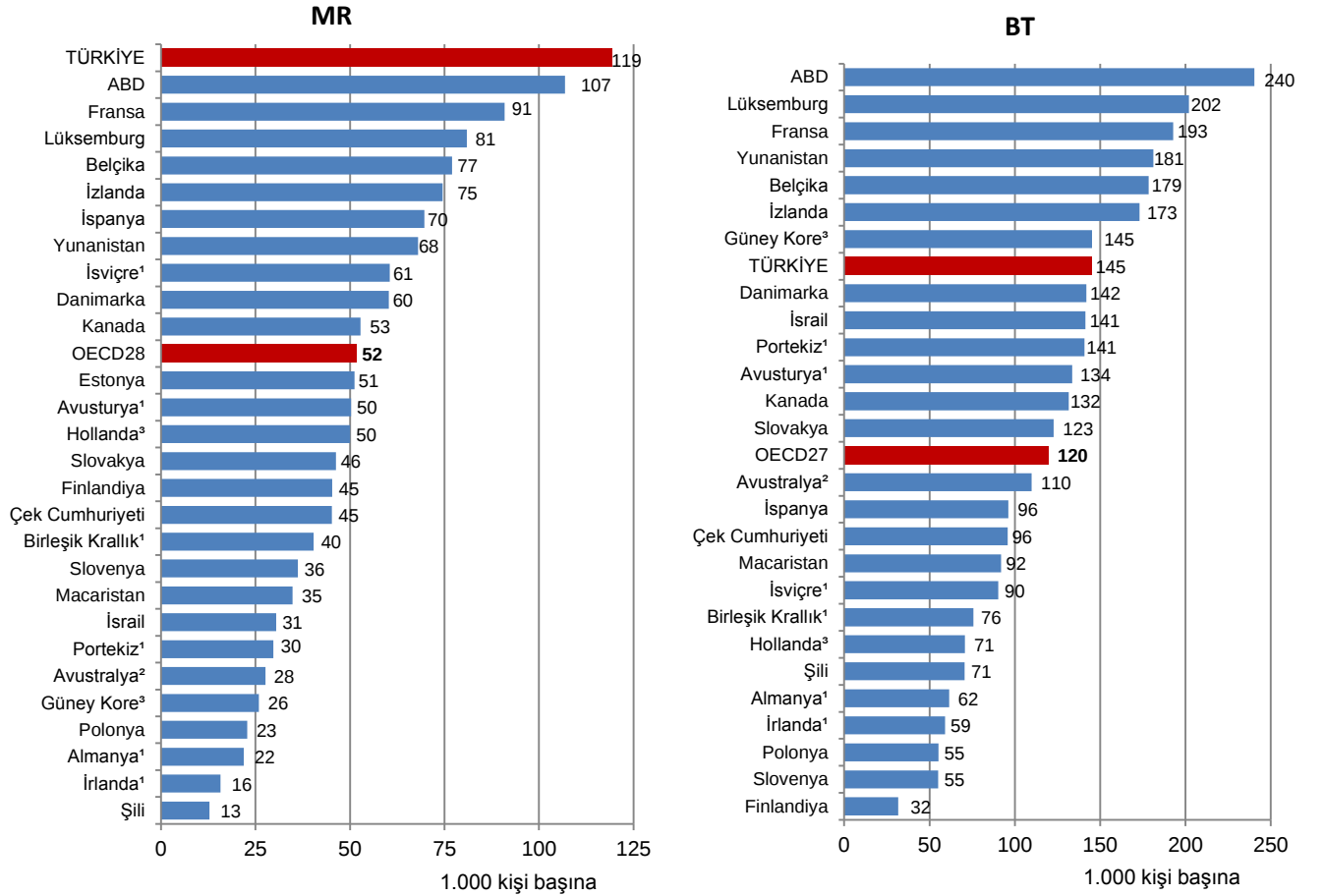

Grafik 21’de AB üyesi ve aday ülkelerinin 2007 – 2012 yılları arasında 100.000 kişi başına düşen Manyetik Rezonans (MR) Görüntüleme Cihazı işlem sayıları verilmiştir. Türkiye’nin 2007 yılı yerine 2008 yılı verileri kullanılmıştır Buna göre;

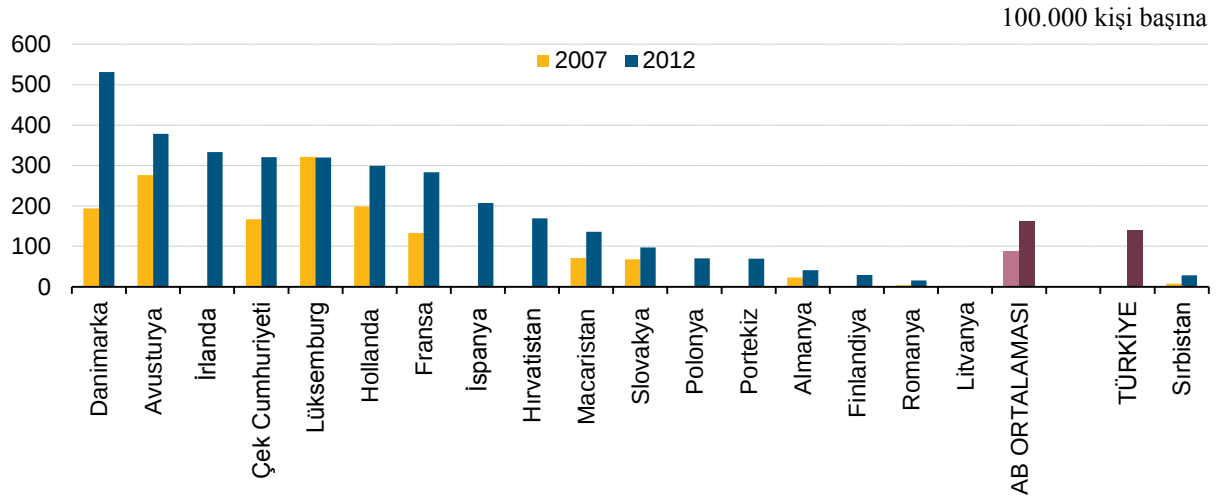
- AB ortalaması Manyetik Rezonans (MR) Görüntüleme Cihazı kullanımı oranı 2.963’den 3.833’e çıkmıştır.
- Türkiye için Manyetik Rezonans (MR) Görüntüleme Cihazı Kullanımı oranı 4.879’dan 11.429’a çıkmıştır. 2014 yılı verilerine göre bu rakam 13.205’e ulaşmıştır.
- Bu alandaki artış AB ortalaması için % 38 iken, Türkiye için % 134 olarak gerçekleşmiştir.

Aşağıda 2013 yılı verilerine göre OECD ülkelerinde 1.000 kişi başına düşen MR ve BT üniteleri görüntüleme sayıları incelenmiştir. **Türkiye, cihaz sayısı olarak OECD ortalamasının altında bulunmasına rağmen MR görüntüleme sayısı olarak 1. Sırada, BT görüntüleme sayısı olarak 8. sırada yer almaktadır.**

Grafik 22. OECD Ülkelerinde MR ve BT Görüntüleme Sayısı, 2013

Grafik 23. AB Ülkelerinde Pozitron Emisyon Tomografisi (PET) Cihazı Kullanımı, 2007 ve 2012

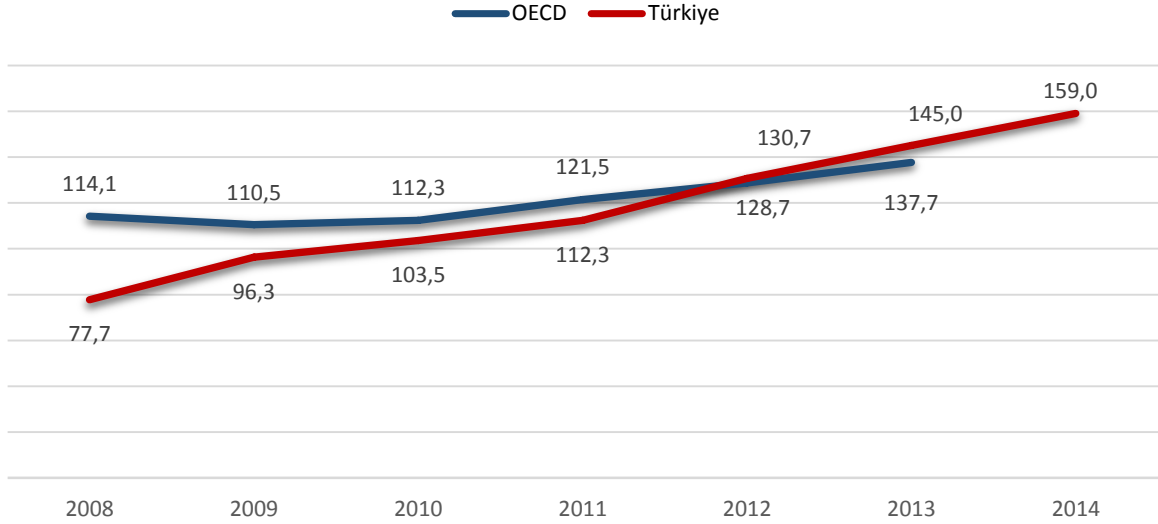
Grafik 23’de AB üyesi ve aday ülkelerinin 2007 – 2012 yılları arasında 100.000 kişi başına düşen Pozitron Emisyon Tomografisi (PET) Cihazı işlem sayıları verilmiştir. Buna göre;

- AB ortalaması Pozitron Emisyon Tomografisi (PET) cihazı kullanımı oranı 132’den 194’e çıkmıştır. Türkiye için Pozitron Emisyon Tomografisi (PET) cihazı kullanımı oranı 2012 yılında 140 işlem olarak gerçekleşmiştir.

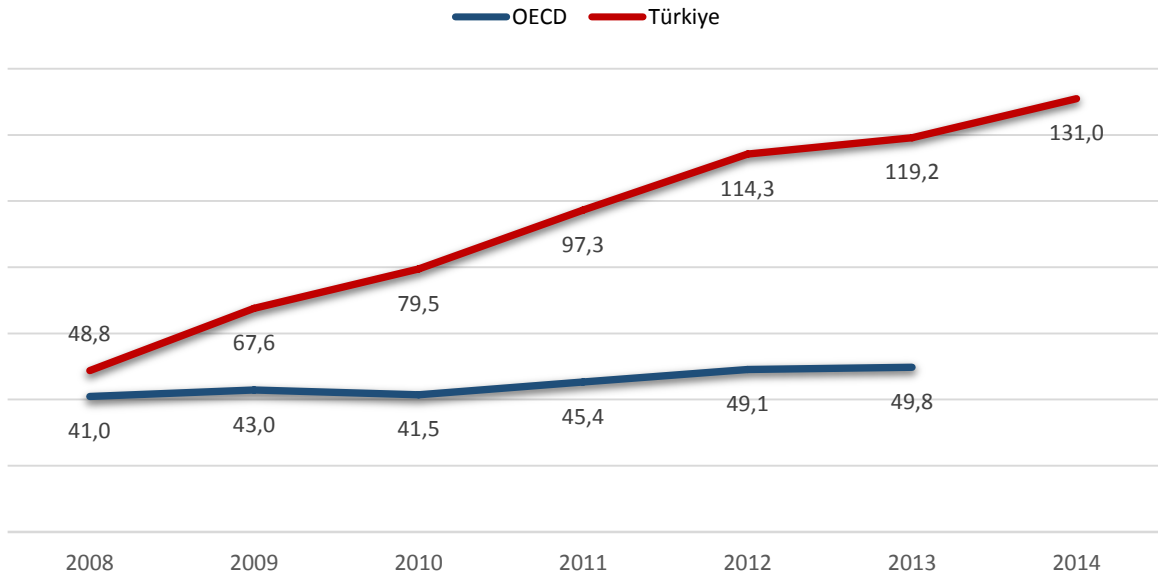
Grafik 24 'te OECD üyesi ülkelerin 1.000 kişi başına düşen Bilgisayarlı Tomografi(BT) ve Manyetik Rezonans(MR) 2008-2014 yılları arasındaki görüntüleme sayıları gösterilmektedir. Belirtilen yıllarda Türkiye’de yüksek bir artış eğilimi olduğu görülmektedir. 2014 yılı verilerine göre Türkiye’de 1.000 kişi başına düşen MR görüntüleme sayısı 131, BT görüntüleme sayısı ise 159 olarak hesaplanmıştır.

Grafik 24. OECD Ülkeleri Yıllara Göre Tıbbi Cihaz Kullanımı, 2008- 2014

BT Görüntüleme Sayısı (1.000 kişi başına)

MR Görüntüleme Sayısı (1.000 kişi başına)

III. HASTANE YATAKLARI VE KULLANIM DURUMU

Bu bölümde Türkiye'nin hastane yatak sayıları ve kullanım durumu Avrupa Birliği ve OECD ülkeleri ile karşılaştırılarak incelenmiştir.

❖ Hastane Yatakları

Tablo 6 ve 7'de Avrupa Birliği üyesi ve aday ülkeleri 2011 yılı, OECD ülkeleri 2013 yılı yatak türlerine göre hastane yatak sayıları karşılaştırılmıştır.

Tablo 6. AB Ülkelerinde Türlerine göre Hastane Yatakları, 2011

Ülkeler	Kullanılabilir Yatak	Tedavi Yatağı	Psikiyatri Yatağı	Uzun dönem bakım yatağı	Diğer Yataklar	Kullanılabilir Yatak	Tedavi Yatağı	Psikiyatri Yatağı	Uzun dönem bakım yatağı	Diğer Yataklar
	(adet)					(100 000 kişi başına)				
Belçika	70.138	44.795	19.317	1.807	4.219	634,9	405,5	174,9	16,4	38,2
Bulgaristan	47.391	36.647	4.614	1.017	5.113	644,9	498,7	62,8	13,8	69,6
Çek Cumhuriyeti	71.750	49.350	10.582	7.457	4.361	683,6	470,2	100,8	71,0	41,5
Danimarka	19.405	15.895	3.164	184	162	349,8	286,5	57,0	3,3	2,9
Almanya	672.573	434.087	98.719	:	139.767	822,2	530,7	120,7	:	170,9
Estonya	7.114	4.683	717	1.545	169	530,9	349,5	53,5	115,3	12,6
İrlanda	13.487	9.927	2.975	328	257	294,7	216,9	65,0	7,2	5,6
Yunanistan	54.704	45.729	8.975	:	:	484,8	405,3	79,5	:	:
İspanya	142.632	110.159	17.364	15.109	0	308,9	238,6	37,6	32,7	0,0
Fransa	415.209	223.289	57.928	32.621	101.371	637,2	342,7	88,9	50,1	155,6
Hırvatistan	25.487	15.433	4.610	1.114	4.330	578,6	350,3	104,7	25,3	98,3
İtalya	207.947	166.970	6.041	10.442	24.494	342,4	275,0	9,9	17,2	40,3
Kıbrıs Rum Kesimi	2.988	2.806	182	0	0	351,2	329,8	21,4	0,0	0,0
Letonya	12.111	7.439	2.657	1.310	705	588,4	361,4	129,1	63,6	34,3
Litvanya	22.549	16.289	3.368	1.210	1.682	744,1	537,6	111,1	39,9	55,5
Lüksemburg	2.721	2.112	432	0	177	536,7	416,6	85,2	0,0	34,9
Macaristan	71.669	41.372	3.302	11.344	15.651	718,7	414,9	33,1	113,8	157,0
Malta	1.857	1.039	596	10	212	445,7	249,4	143,0	2,4	50,9
Hollanda	76.980	55.750	23.020	0	3.320	465,7	334,0	139,3	0,0	20,1
Avusturya	64.417	45.693	6.565	3.013	9.146	764,7	542,4	77,9	35,8	108,6
Polonya	252.281	165.431	24.278	12.256	50.316	654,7	429,3	63,0	31,8	130,6
Portekiz	35.671	29.639	5.797	:	235	337,9	280,8	54,9	:	2,2
Romanya	130.970	88.239	16.653	16.196	9.882	612,4	412,6	77,9	75,7	46,2
Slovenya	9.493	7.575	1.344	237	337	462,4	369,0	65,5	11,5	16,4
Slovakya	32.688	24.229	4.148	3.476	835	605,5	448,8	76,8	64,4	15,5
Finlandiya	29.751	15.950	3.827	9.040	934	552,1	296,0	71,0	167,8	17,3
İsveç	25.566	19.008	4.436	2.033	89	270,6	201,2	46,9	21,5	0,9
Birleşik Krallık	182.104	149.052	33.052	:	:	289,6	237,0	52,6	:	:
AB ORTALAMASI						534,4	361,7	72,9	:	:
İzlanda	1.059	779	152	128	:	332,0	244,2	47,6	40,1	:
Liechtenstein	78	63	0	15	0	214,8	173,5	0,0	41,3	0,0
Norveç	16.423	11.880	4.089	:	454	331,6	239,9	82,6	:	9,2
İsviçre	38.533	23.964	7.316	:	7.253	487,0	302,9	92,5	:	91,7
Makedonya	9.279	6.311	1.041	1.049	878	450,8	306,6	50,6	51,0	42,7
TÜRKİYE	188.047	181.732	4.542	0	1.773	253,4	244,8	6,1	0,0	2,4

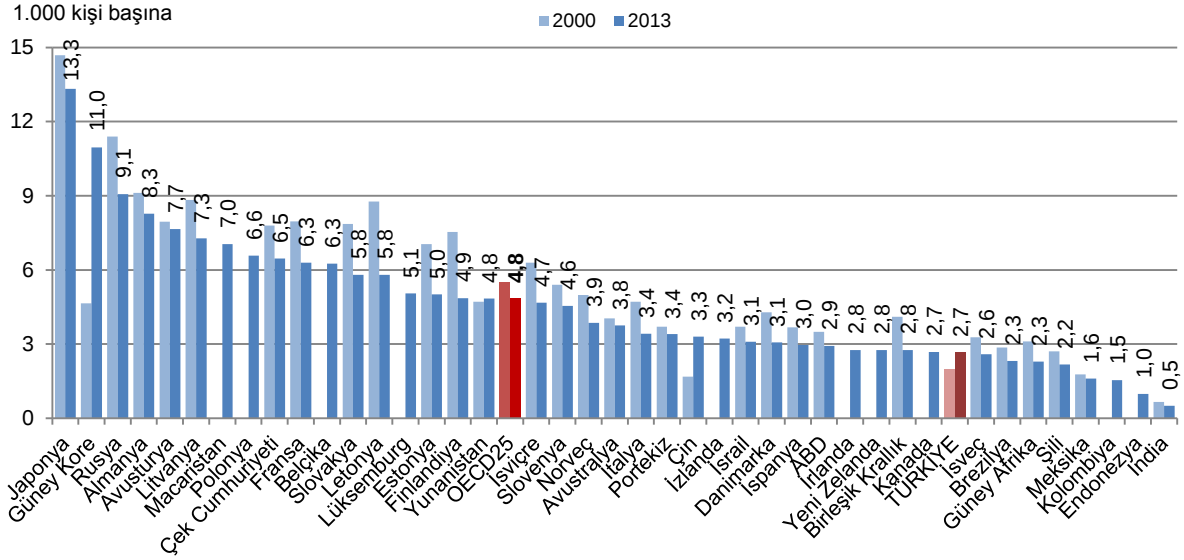
Tablo 7. OECD Ülkelerinde Türlerine göre Hastane Yatakları(1.000 kişi başına), 2013

ÜLKELER	Toplam Hastane Yatakları	Tedavi Yatağı	Psikiyatri Yatağı	Uzun Dönem Bakım Yatağı	Diğer Hastane Yatakları
Japonya	13,32	7,92	2,67	2,68	0,05
Güney Kore	10,96	6,18	0,91	3,84	0,04
Almanya	8,28	5,34	0,87	..	2,07
Avusturya	7,65	5,35	0,60	0,43	1,26
Macaristan	7,04	3,99	0,90	1,19	0,95
Polonya	6,58	4,31	0,63	0,01	1,63
Çek Cumhuriyeti	6,46	4,37	0,96	0,71	0,41
Fransa	6,29	3,35	0,88	0,48	1,57
Belçika	6,25	3,95	1,74	0,16	0,40
Slovakya	5,80	4,24	0,82	0,60	0,15
Lüksemburg	5,05	3,87	0,86	0,00	0,33
Estonya	5,01	3,37	0,56	0,95	0,13
Finlandiya	4,86	2,81	0,64	1,29	0,13
Yunanistan	4,84	4,06	0,79	..	..
OECD33	4,77	3,30	0,66	0,60	0,21
İsviçre	4,68	2,91	0,91	..	0,86
Slovenya	4,55	3,59	0,66	0,15	0,15
Norveç	3,86	2,29	1,16	0,00	0,41
Avustralya	3,75	3,36	0,39	..	..
İtalya	3,42	2,75	0,10	0,17	0,41
Portekiz	3,40	2,84	0,55	..	0,00
İzlanda	3,22	2,26	0,46	0,36	0,13
İsrail	3,09	1,90	0,43	0,68	0,09
Danimarka	3,07	2,47	0,54	0,04	0,03
İspanya	2,96	2,28	0,36	0,32	0,00
ABD	2,93	2,48	0,22	0,08	0,15
İrlanda	2,76	2,11	0,50	0,09	0,07
Yeni Zelanda	2,76	2,59	0,17	..	..
Birleşik Krallık	2,76	2,28	0,48	..	..
Kanada	2,68	1,73	0,35	0,54	0,12
TÜRKİYE	2,65	2,57	0,06	0,00	0,03
İsveç	2,59	1,94	0,46	0,19	0,01
Şili	2,17	1,93	0,10	0,01	0,14
Meksika	1,61	1,57	0,04	..	..

Bu tablolara göre;

- Kullanılabilir yatak sayılarına göre Türkiye’de 100.000 kişi başına yaklaşık 253 yatak düşmektedir. 2014 yılı verilerine göre bu rakam 266’ya yükselmiştir. Avrupa birliği üye ülkeleri ortalaması ise 534’dür. **Türkiye bu alanda AB ve OECD ülkeleri arasında son sıralarda yer almaktadır.**
- Tedavi yatağı sayılarına göre Türkiye’de 100.000 kişi başına yaklaşık 245 yatak düşmektedir. 2013 yılında bu değer 257’ye ulaşmıştır. Türkiye bu alanda İrlanda, İsveç, Birleşik Krallık, Kanada, Şili ve Meksika gibi ülkelere daha yüksek değerlere sahiptir.
- Psikiyatri yatağı sayılarına göre Türkiye’de 100.000 kişi başına yaklaşık 6,1 yatak düşmektedir. Avrupa birliği üye ülkeleri ortalaması 72,9, OECD ortalaması 66’dır.

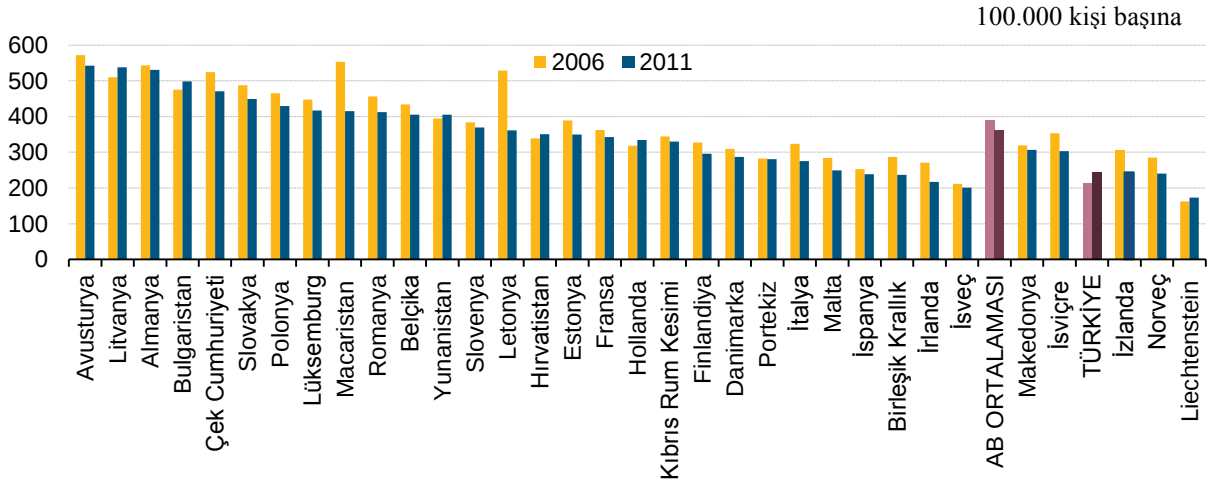
Grafik 25. OECD Ülkelerinde 1.000 kişi başına düşen Hastane Yatağı, 2000 ve 2013

Grafik 25’de OECD ülkelerinde 2006 ve 2011 yılı 1.000 kişi başına düşen hastane yatak sayıları karşılaştırılmıştır. Bu grafiğe göre;

- Türkiye’nin 1.000 kişi başına düşen hastane yatağı sayısı belirtilen yıllarda 2,0’dan 2,7’ye çıkmıştır. 2014 yılında bu değer değişmemiştir.
- OECD ülkelerinde genel olarak düşüş gözlenmektedir. 1.000 kişi başına düşen hastane yatağı sayısı OECD ortalaması 4,8’dir.

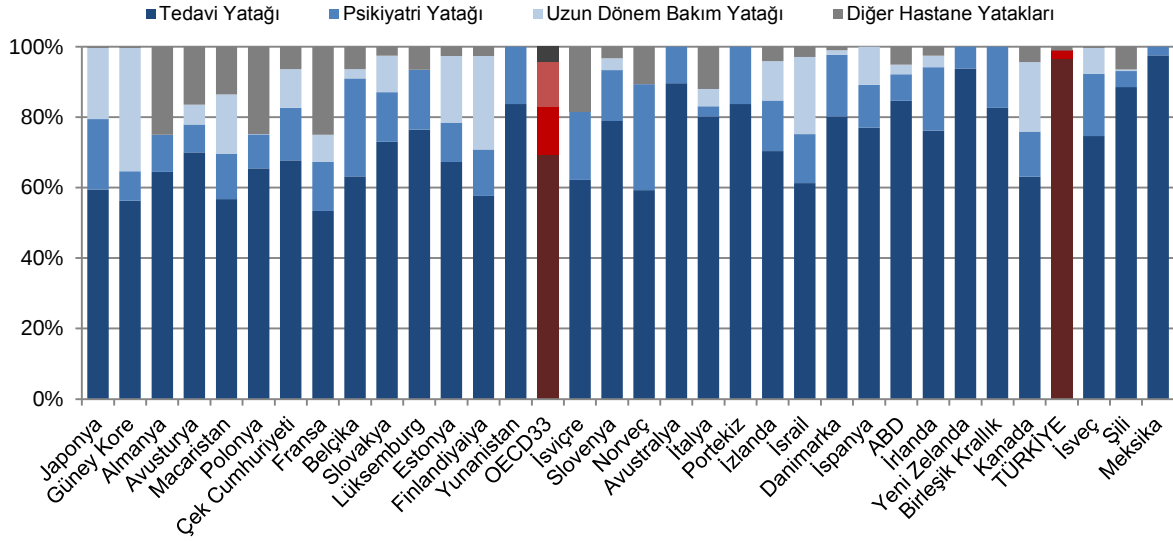
Grafik 26. AB Ülkelerinde Tedavi Yatağı, 2006 ve 2011

Grafik 26’da Avrupa Birliği üyesi ve aday ülkeleri 2006 ve 2011 yılı 100.000 kişi başına düşen nitelikli yatak sayıları karşılaştırılmıştır. Bu grafiğe göre;

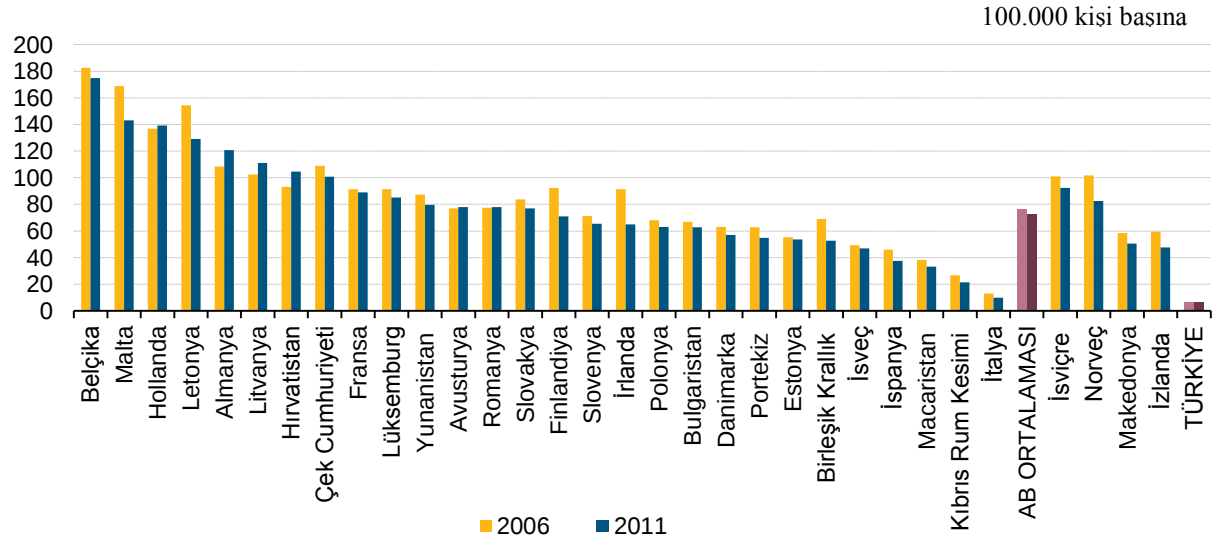
- AB ortalaması tedavi yatağı oranı 214’den 245’e yükselmiştir.
- Türkiye için tedavi yatağı oranı 391’den 362’ye gerilemiştir.
- Bu alanda AB ortalaması için %14’lük bir artış yaşanırken, Türkiye için ise % 8 oranında bir düşüş gerçekleşmiştir.

Grafik 27. OECD Ülkelerinde Türlerine göre Hastane Yatakları, 2013

- Türkiye’de tedavi yatağı sayısı toplam yatakların % 97 ‘sini oluşturmaktadır.

Grafik 28. AB Ülkelerinde Psikiyatri Yatağı, 2006 ve 2011

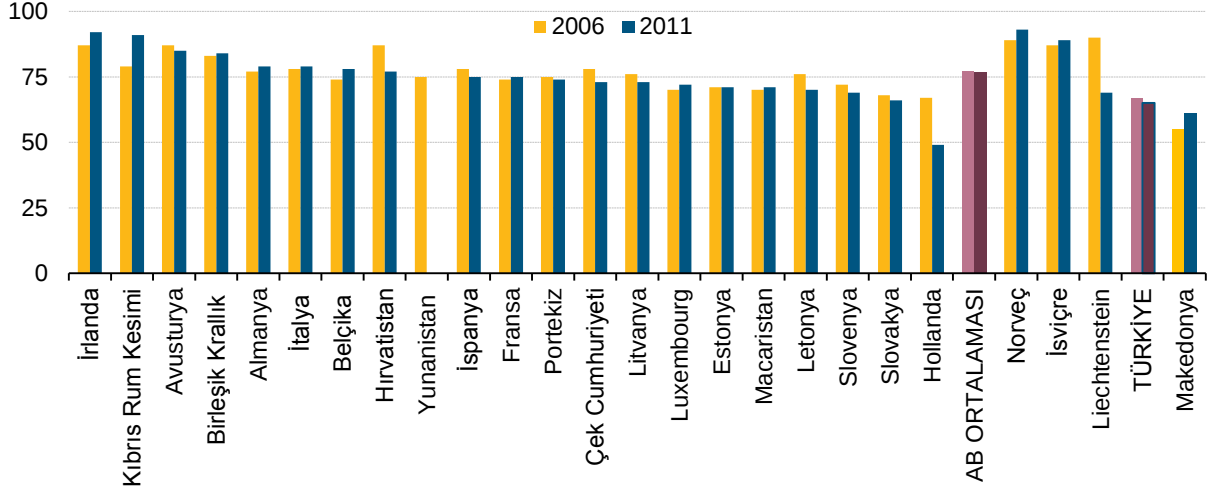
Grafik 28’de Avrupa Birliği üyesi ve aday ülkeleri 2006 ve 2011 yılı 100.000 kişi başına düşen psikiyatri yatağı sayıları karşılaştırılmıştır. Bu grafiğe göre;

- AB ortalaması Psikiyatri Yatağı oranı 76,2’den 72,9’a düşmüştür.
- Türkiye için Psikiyatri Yatağı oranı 6,1’den 6,2’ye yükselmiştir.
- Bu alanda AB ortalaması için % 4’lük bir düşüş yaşanırken, Türkiye için ise % 2 oranında bir artış gerçekleşmiştir.

❖ Yatak Doluluk Oranı

Bu bölümde Avrupa Birliği ve OECD ülkeleri ile Türkiye'nin yatak doluluk oranları karşılaştırılmıştır.

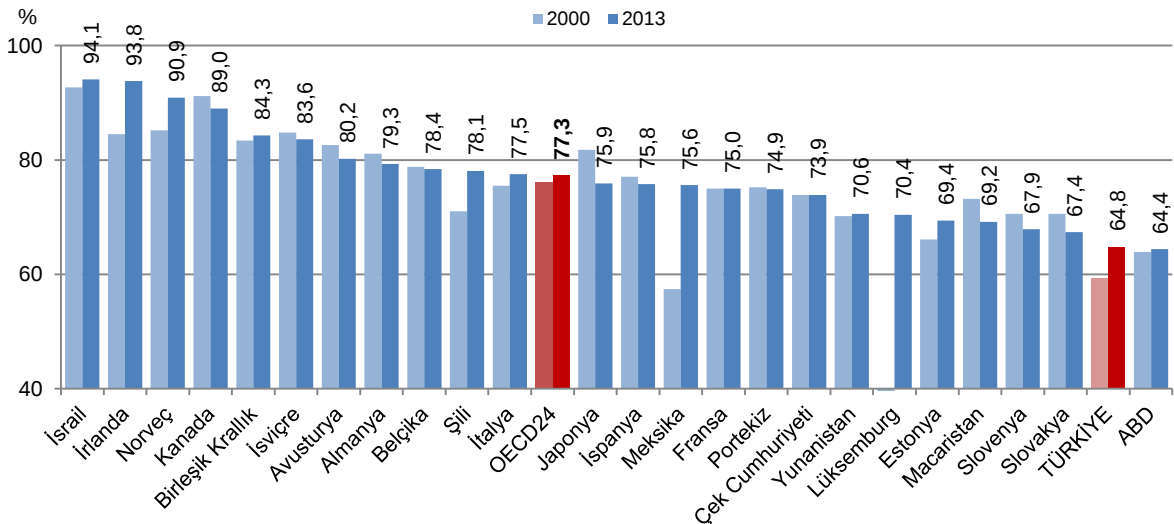
Grafik 29. AB Ülkelerinde Tedavi Yatağı Doluluk Oranı, 2006 ve 2011

Grafik 29'da Avrupa Birliği üyesi ve aday ülkeleri 2006 ve 2011 yılı tedavi yatağı yatak doluluk oranları karşılaştırılmıştır. Bu grafiğe göre;

- AB ortalaması tedavi yatağı doluluk oranı 77 civarında değişmemiştir.
- Türkiye için tedavi yatağı doluluk oranı 67'den 65'e gerilemiştir. **Türkiye bu alanda Hollanda'dan sonra en az yüzdeye sahip olan ülkedir.** 2014 yılı verilerine göre bu rakam 69'a yükselmiştir.

Grafik 30. OECD Ülkelerinde Tedavi Yatağı Yatak Doluluk Oranı(%), 2000 ve 2013

- OECD raporlarında ülkeler arası yatak doluluk oranı tedavi yatağı kapsamında değerlendirilmektedir. Sağlık Bakanlığı tarafından *Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2014*' de yayınlanan verilere göre Türkiye'de toplam yatak doluluk oranı 2013 yılında 66, 2014 yılında ise 68,7 olarak belirtilmiştir.

Tablo 8. AB Ülkelerinde Kamu ve Özel Hastane Yatakları, 2006 ve 2011

Ülkeler	Kamu		Özel		Kamu		Özel	
	2006	2011	2006	2011	2006	2011	2006	2011
	(adet)				(100 000 kişi başına)			
Belçika	:	:	:	:	:	:	:	:
Bulgaristan	45 095	41 128	2 624	6 263	585,7	559,7	34,1	85,2
Çek Cumhuriyeti	64 777	63 999	10 147	10 608	621,4	610,3	97,3	101,2
Danimarka	19 636	18 536	977	869	361,1	334,1	18,0	15,7
Almanya	290 672	273 382	392 812	399 191	352,9	334,2	476,8	488,0
Estonya	6 727	6 355	749	759	500,7	474,3	55,7	56,6
İrlanda	:	:	:	:	:	:	:	:
Yunanistan	37 053	38 115	16 648	16 589	332,4	337,8	149,3	147,0
İspanya	96 010	98 776	50 231	43 856	217,6	213,9	113,9	95,0
Fransa	294 088	258 465	157 022	156 744	463,6	396,7	247,5	240,5
Hırvatistan	:	25 344	:	143	:	575,3	:	3,2
İtalya	158 641	142 390	73 527	65 557	269,1	234,5	124,7	108,0
Kıbrıs Rum Kesimi	1 430	1 517	1 434	1 471	185,1	178,3	185,6	172,9
Letonya	16 484	11 061	923	1 050	720,5	537,4	40,3	51,0
Litvanya	23 278	22 434	101	115	685,8	740,4	3,0	3,8
Macaristan	77 327	69 427	2 406	2 242	767,8	696,2	23,9	22,5
Malta	:	1 772	:	85	:	425,3	:	20,4
Hollanda	:	:	78 140	76 980	:	:	478,0	465,7
Avusturya	45 941	45 381	17 413	19 036	555,6	538,7	210,6	226,0
Polonya	200 323	184 549	44 554	67 732	525,5	478,9	116,9	175,8
Portekiz	27 531	25 898	9 074	9 773	260,1	245,3	85,7	92,6
Romanya	144 720	127 109	809	3 861	670,4	594,4	3,7	18,1
Slovenya	:	9 391	:	102	:	457,5	:	5,0
Slovakya	:	:	:	:	:	:	:	:
Finlandiya	35 318	28 306	1 476	1 445	670,6	525,3	28,0274	26,8175
Birleşik Krallık	215 513	182 104	:	:	355,7	289,6	:	:
İzlanda	1 295	1 059	0	0	415,6	332,0	0,0	0,0
Liechtenstein	85	74	:	4	242,6	203,8	:	11,0156
Norveç	15 153	14 887	1 615	1 536	317,8	300,6	33,9	31,0
Makedonya	9 343	8 995	97	284	457,9	437,0	4,7544	13,7962
TÜRKİYE	143 803	156 399	14 639	31 648	202,2	210,7	20,6	42,6

Tablo 8’de Avrupa Birliği üyesi ve aday ülkeleri 2006 ve 2011 yılı kamuya ait ve özel hastane yatak sayıları karşılaştırılmıştır. Bu tabloya göre;

- Kamuya ait sağlık tesislerinde Türkiye’de 100.000 kişi başına düşen yatak sayısı yaklaşık olarak 202’den 210’a yükselmiştir. Avrupa birliği üye ülkeleri ortalaması ise 460’dan 422’ ye gerilemiştir. Türkiye, Yunanistan ve Litvanya ile bu alanda artış gösteren 3 ülkeden biri olmasına rağmen bu alanda son sırada yer almaktadır.
- Özel sağlık tesislerinde Türkiye’de 100.000 kişi başına düşen yatak sayısı yaklaşık olarak 20’den 42’ye yükselmiştir. Avrupa Birliği üye ülkeleri ortalaması ise 131’den 136’ ya yükselmiştir.
- Avrupa genelinde yatak sayıları bakımından kamuda düşüş yaşanmasına rağmen özel sağlık tesislerinde artış gözlenmektedir. Türkiye’de ise 2 alanda da artış sağlanmıştır.

❖ Taburcu Sayıları

Tablo 9. AB Ülkelerinde Taburcu Sayısı, 2006 ve 2011

Ülkeler	Yatan Hasta				Günlük Bakım			
	Taburcu Sayısı		Taburcu Sayısı (100 000 kişi başına)		Taburcu Sayısı		Taburcu Sayısı (100 000 kişi başına)	
	2006	2011	2006	2011	2006	2011	2006	2011
Belçika	1.684.221	1.841.652	15.967	17.058	1.137	1.387	10.779	12.847
Bulgaristan	1.653.264	1.961.177	21.474	26.689	:	:	:	:
Çek Cumhuriyeti	2.216.952	2.119.816	21.589	20.196	37	55	365	524
Danimarka	946.245	900.213	17.403	16.299	274	313	5.031	5.660
Almanya	18.156.575	19.868.875	22.041	24.290	495	542	600	663
Estonya	244.822	232.513	18.222	17.447	65	91	4.814	6.852
İrlanda	582.852	589.125	13.681	12.889	662	884	15.542	19.336
Yunanistan	:	:	:	:	:	:	:	:
İspanya	4.725.788	4.670.687	10.712	10.115	1.335	1.879	3.026	4.069
Fransa	10.973.722	10.981.649	17.299	16.853	6.475	6.218	10.207	9.542
Hırvatistan	740.636	697.266	16.673	15.829	15	438	339	9.937
İtalya	8.937.087	7.860.783	15.163	12.945	3.919	2.889	6.649	4.757
Kıbrıs Kesimi	50.491	67.671	6.536	7.953	5	12	701	1.437
Letonya	200.261	361.852	8.753	17.568	:	140	:	6.787
Litvanya	737.368	734.902	21.725	24.253	33	71	982	2.349
Lüksemburg	74.735	42.122	15.812	8.126	24	21	5.065	3.971
Macaristan	2.471.328	2.053.749	24.538	20.622	60	147	594	1.479
Malta	31.735	56.632	7.809	13.592	14	30	3.458	7.138
Hollanda	1.747.192	2.039.788	10.689	12.219	1.571	2.232	9.609	13.370
Avusturya	2.286.726	2.302.895	27.655	27.339	400	507	4.834	6.018
Polonya	3.126.907	3.432.659	8.198	8.908	561	921	1.472	2.391
Portekiz	1.097.078	1.679.921	10.365	15.841	142	914	1.345	8.623
Romanya	4.955.196	4.633.328	22.954	21.666	:	1.191	:	5.569
Slovenya	334.626	358.163	16.674	17.447	43	40	2.143	1.950
Slovakya	1.002.771	991.583	18.599	18.368	:	:	:	:
Finlandiya	1.033.247	969.940	19.620	18.001	285	299	5.403	5.547
İsveç	1.449.843	1.524.000	15.967	16.251	130	144	1.435	1.534
Birleşik Krallık	7.501.919	8.423.780	12.380	13.395	7.466	9.404	12.322	14.955
İzlanda	48.712	45.010	16.035	14.132	:	:	:	:
Norveç	824.410	856.870	17.689	17.526	544	428	11.671	8.751
İsviçre	1.217.855	1.342.313	16.273	16.965	254	:	3.399	:
Makedonya	201.500	:	9.876	:	15	:	740	:
TÜRKİYE	7.401.952	11.436.781	10.553	15.409	:	:	:	:

Tablo 9’da Avrupa Birliği üyesi ve aday ülkeleri 2006 ve 2011 yılı yatan hastaların ve günlük bakım servislerinde taburcu sayıları karşılaştırmıştır. Türkiye’nin sadece yatan hasta verileri bulunmaktadır. Türkiye için 2006 yılı yerine 2007 yılı verileri kullanılmıştır. Bu tabloya göre;

- Türkiye’de 100.000 kişi başına düşen taburcu sayısı belirtilen yıllar arasında % 46’lık bir artış göstererek 15.409 kişiye ulaşmıştır. Letonya ve Portekiz’den sonra bu alanda en fazla artış gösteren ülke olmuştur.

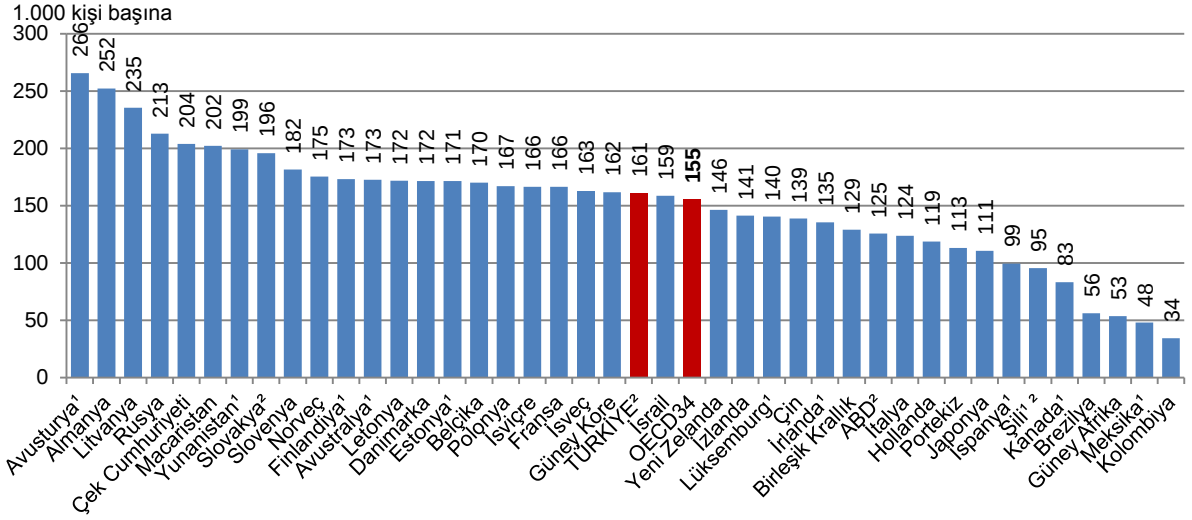
Tablo 10’da Avrupa Birliği üyesi ve aday ülkeleri 2011 yılı yatan hastaların hastalıklara /yaralanmalara göre taburcu sayıları karşılaştırması yer almaktadır.

Tablo 10. AB Ülkelerinde Hastalıklara Göre Yatan Hasta Taburcu Sayısı, 2011

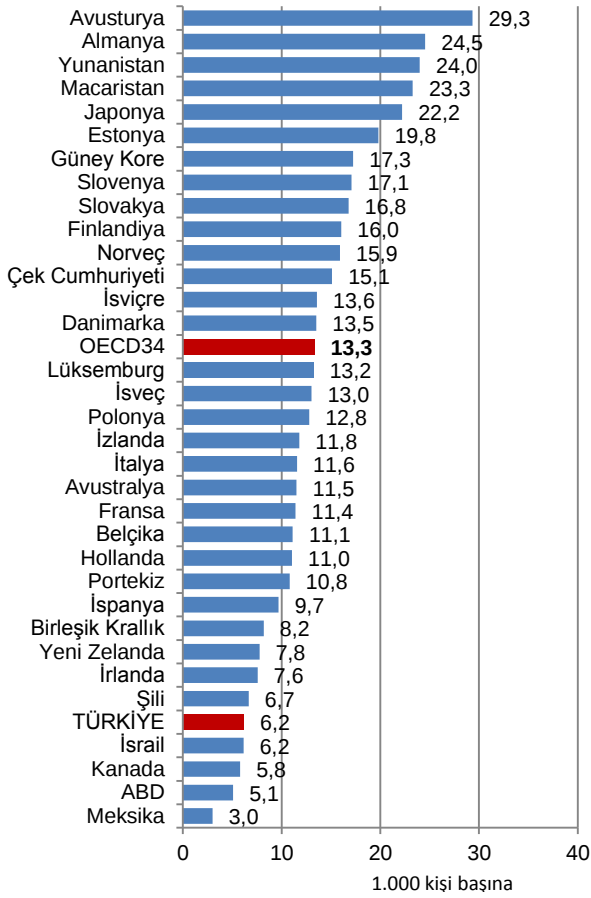
(100.000 kişi başına)

Ülkeler	Neoplazma	Ruhsal ve Davranışsal Bozukluklar	Dolaşım Sistemi Hastalıkları	Solunum Sistemi Hastalıkları	Sindirim Sistemi Hastalıkları	Kas-İskelet Sistemi ve Bağı Dokusu Hastalıkları	Boşaltım Sistemi Hastalıkları	Hamilelik, Doğum ve Loğusalık	Sakatlık, zehirlenme ve dış faktörlerden kaynaklanan sonuçlar
Belçika	1.145	376	2.031	1.366	1.641	1.460	924	1.395	1.625
Bulgaristan	1.787	709	3.971	3.025	2.281	1.121	1.888	1.826	1.373
Çek Cumhuriyeti	1.570	697	2.835	1.310	1.709	1.682	1.465	1.408	1.705
Danimarka	1.348	194	1.841	1.330	1.286	921	825	1.105	1.466
Almanya	2.457	1.634	3.609	1.473	2.216	2.756	1.202	1.074	2.388
Estonya	1.826	1.113	3.270	1.656	1.482	1.112	963	1.683	1.210
İrlanda	771	109	1.081	1.268	1.064	461	635	2.647	1.140
İspanya	960	249	1.280	1.122	1.225	735	633	1.197	869
Fransa	1.180	394	1.885	1.038	1.482	1.198	888	1.528	1.341
Hırvatistan	1.807	950	1.922	1.038	1.174	957	955	1.280	1.083
İtalya	1.194	312	2.047	1.012	1.168	817	771	1.164	1.067
Kıbrıs Rum Kesimi	407	8	461	491	624	148	464	522	672
Letonya	1.637	1.523	3.082	2.048	1.571	718	965	1.517	1.658
Litvanya	1.849	1.154	4.860	2.597	1.892	1.379	1.368	1.540	1.659
Lüksemburg	1.360	1.050	1.887	1.245	1.319	1.699	1.005	1.160	1.045
Macaristan	2.406	1.166	3.675	1.660	1.482	1.871	1.240	1.326	1.380
Malta	858	467	1.451	1.165	1.268	468	911	1.190	1.057
Hollanda	1.121	129	1.720	833	1.019	877	641	1.066	1.071
Avusturya	2.908	1.493	3.637	1.728	2.448	3.283	1.567	1.268	3.136
Polonya	1.271	687	2.591	1.261	1.368	876	977	1.453	1.083
Portekiz	987	194	1.280	982	1.053	436	845	924	672
Romanya	1.940	1.305	3.002	2.721	2.230	1.384	1.308	1.552	1.127
Slovenya	1.855	542	2.121	1.431	1.405	1.042	1.079	1.347	1.534
Slovakya	1.579	766	2.690	1.347	1.711	1.127	1.053	1.548	1.391
Finlandiya	1.711	1.344	2.705	1.503	1.353	1.285	976	1.270	1.840
İsveç	1.301	1.012	2.361	1.011	1.201	950	708	1.369	1.445
Birleşik Krallık	891	285	1.274	1.218	1.179	810	849	1.531	1.263
İzlanda	1.180	948	1.443	744	1.153	899	702	1.841	1.007
Norveç	1.590	237	2.379	1.343	1.207	1.093	911	1.528	1.824
İsviçre	1.379	1.149	1.861	902	1.405	2.192	931	1.222	2.293
TÜRKİYE	912	201	1.637	1.992	1.232	798	1.390	1.576	618

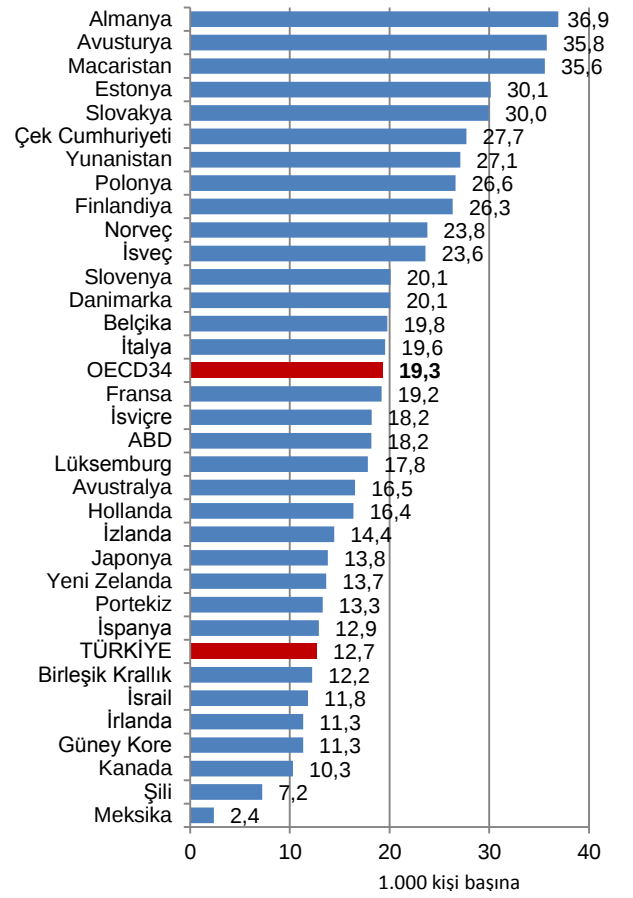
Grafik 31. OECD Ülkelerinde Taburcu Sayıları, 2013

Grafik 32. OECD Ülkelerinde Kanserden Taburcu Sayısı, 2013

Grafik 33. OECD Ülkelerinde Dolaşım Hastalıkları Taburcu Sayısı, 2013

❖ Ortalama Kalış Günü

Bu bölümde Avrupa Birliği ve OECD ülkeleri ile Türkiye'nin yatan hastaların ortalama kalış günü yıllara ve hastalıklara göre karşılaştırılmıştır.

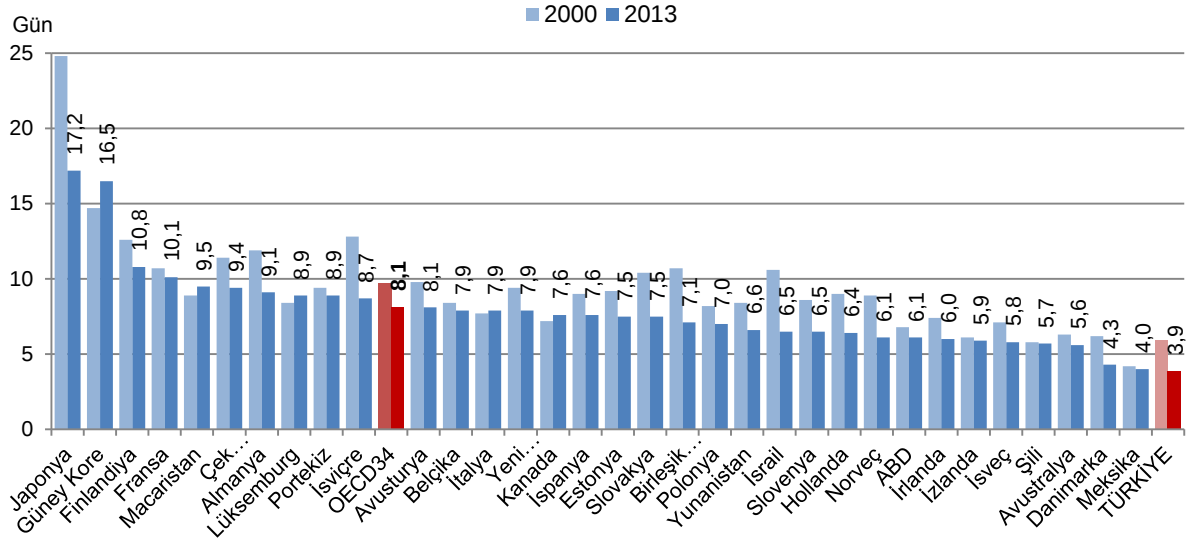
Tablo 11. AB Ülkelerinde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, 2001-2011

Ülkeler	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Belçika	7,6	7,5	7,8	7,7	7,4	7,4	7,4	7,1	7,0	:	:
Bulgaristan	10,9	9,9	9,3	8,7	8,2	7,5	7,2	6,8	6,5	6,1	6,0
Çek Cumhuriyeti	11,2	11,0	10,9	10,7	10,7	10,5	10,4	10,2	10,2	10,2	10,2
Danimarka	6,0	5,9	5,8	5,5	5,4	5,3	5,5	5,5	5,2	:	:
Almanya	:	:	:	10,2	10,2	10,1	10,1	9,8	9,7	9,5	9,3
Estonya	:	:	7,6	7,4	7,7	7,6	8,0	7,9	7,6	7,5	7,5
İrlanda	6,4	6,4	6,4	6,4	6,5	6,3	6,2	6,2	6,1	6,1	5,9
Yunanistan	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
İspanya	7,8	7,6	7,6	7,2	7,1	7,0	7,2	7,0	6,9	6,8	6,7
Fransa	6,0	6,0	5,9	5,9	5,8	5,7	5,7	5,7	5,6	5,7	5,6
Hırvatistan	12,2	11,7	11,4	10,9	10,8	10,0	10,0	10,0	9,8	9,9	10,0
İtalya	7,5	7,3	7,4	7,4	7,4	7,5	7,5	7,6	7,6	7,6	7,7
Kıbrıs Rum Kesimi	6,5	6,4	6,0	6,3	6,0	5,9	6,2	5,8	6,0	5,7	5,7
Letonya	:	:	:	9,7	8,6	8,3	8,6	8,8	7,9	7,9	7,6
Litvanya	9,9	9,6	9,3	9,1	9,0	8,9	8,6	8,4	8,1	8,0	7,8
Lüksemburg	7,4	8,3	8,2	8,2	8,5	8,3	8,5	8,5	8,6	8,8	8,2
Macaristan	:	:	:	8,7	8,8	8,8	8,9	9,2	9,3	8,8	9,3
Malta	:	:	:	:	:	:	:	:	6,5	7,3	7,0
Hollanda	:	7,8	7,5	7,0	6,8	6,6	6,3	6,1	5,8	5,6	5,3
Avusturya	9,4	9,4	9,0	9,4	9,0	8,9	8,9	8,9	8,8	9,0	8,8
Polonya	:	:	7,1	6,7	7,8	7,6	7,4	7,4	7,2	7,1	6,9
Portekiz	:	:	:	:	6,4	6,2	4,2	3,7	3,5	3,3	:
Romanya	9,0	8,9	8,4	8,3	8,0	7,9	7,7	7,7	7,5	7,4	7,5
Slovenya	:	:	:	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,3	7,3	7,2
Slovakya	9,5	8,8	8,6	:	8,3	8,2	8,0	7,8	7,7	7,5	7,3
Finlandiya	12,6	12,9	12,7	12,5	12,5	12,7	12,9	12,4	12,5	11,6	11,2
İsveç	7,0	6,9	6,8	6,7	6,6	6,6	6,5	6,5	6,3	6,0	:
Birleşik Krallık	9,4	9,1	9,0	8,6	8,4	8,7	7,9	7,6	7,4	7,4	7,3
İzlanda	5,7	5,3	5,6	5,3	5,4	5,5	5,4	:	5,8	:	:
Norveç	:	:	:	5,2	5,1	5,0	5,0	4,8	4,6	4,5	:
İsviçre	:	11,4	11,3	10,8	10,6	10,2	9,7	9,5	9,2	9,0	8,8
Makedonya	12,8	12,3	11,8	11,1	10,7	8,8	9,9	:	:	:	:
TÜRKİYE	:	:	:	:	:	:	5,0	4,3	4,3	4,1	3,9

Tablo 11’de Avrupa Birliği üyesi ve aday ülkeleri 2001-2011 yılları arasında yatan hastaların ortalama kalış günleri karşılaştırmıştır. Bu tabloya göre;

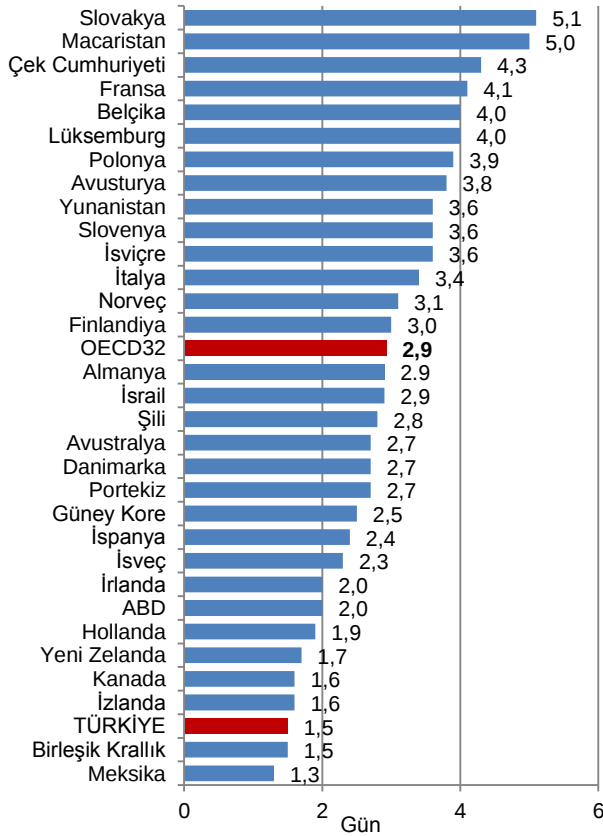
- 2011 yılında 3,9 gün ortalama ile **Türkiye en düşük ortalama kalış süresine sahiptir.** Türkiye’den sonra ortalama 5,3 gün ile Hollanda gelmektedir.
- Verilen yıllar süresince çoğu ülkede azalan bir eğilim gözlenmektedir.
- Türkiye için 2007 yılında 5,0 olan ortalama kalış günü azalan bir eğilim ile 2011 yılında 3,9’ a düşmüştür. Bu değer 2014 yılı verilerine göre 4,0’dır.

Grafik 34. OECD Ülkelerinde Hastanelerde Ortalama Kalış Günü, 2000 ve 2013

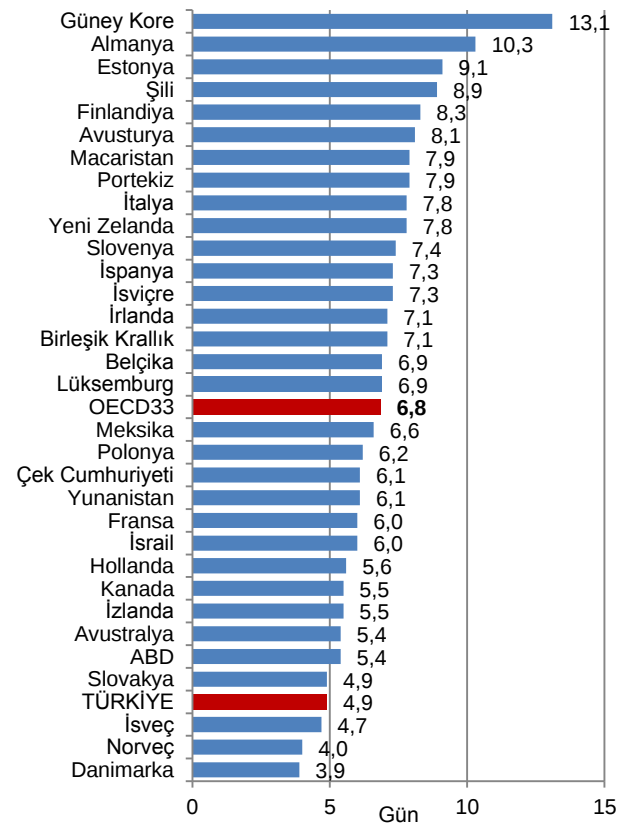

- Türkiye için ortalama kalış günü 2000-2013 yılları arası 5,9'dan 3,9' a düşmüş, 2014 yılında ise 4,0 olarak hesaplanmıştır.

Grafik 35. Normal Yatışlarda (Herhangi bir spesifik hastalık veya özellik göstermeyen) Ortalama Kalış, 2013

Grafik 36. Akut Miyokard Enfarktüsü Ortalama Kalış, 2013

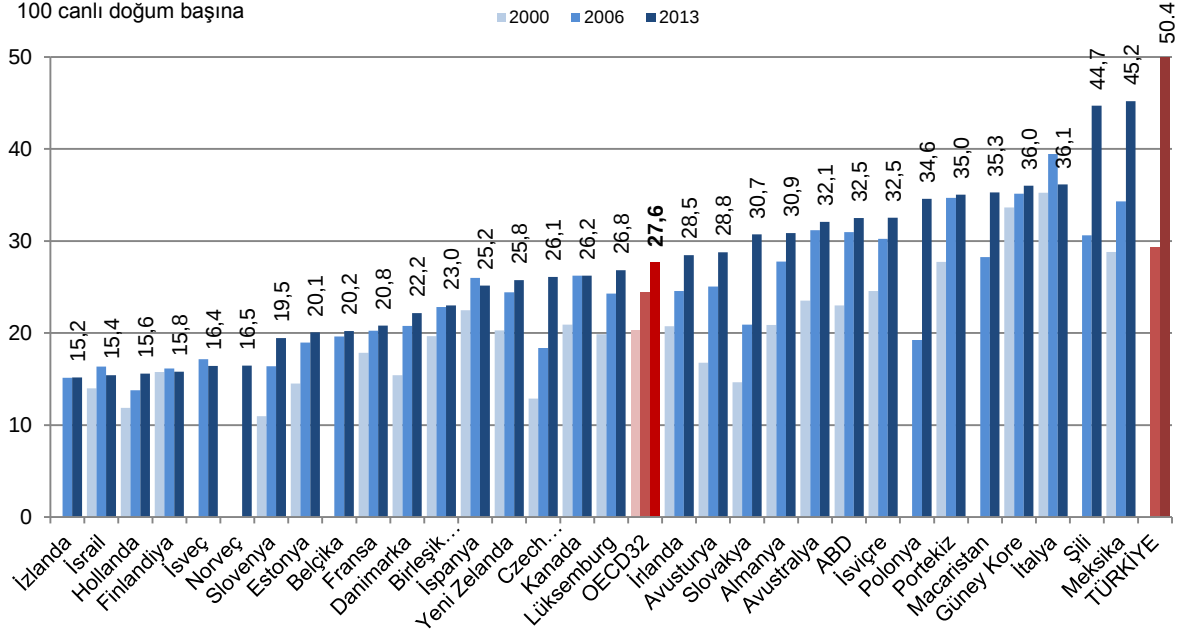
Tablo 12. AB Ülkelerinde Hastalıklara Göre Ortalama Kalış Günü, 2011

Ülkeler	Neoplazma	Ruhsal ve Davranışsal Bozukluklar	Dolaşım Sistemi Hastalıkları	Solunum Sistemi Hastalıkları	Sindirim Sistemi Hastalıkları	Kas-İskelet Sistemi ve Bağ Dokusu Hastalıkları	Boşaltım Sistemi Hastalıkları	Hamilelik, Doğum ve Logusalık	Sakatlık, zehirlenme ve dış faktörlerden kaynaklanan sonuçlar
Belçika	8,8	10,4	7,9	8,1	5,7	6,6	4,8	4,7	8,5
Bulgaristan	6,1	26,3	4,7	6,8	5,0	5,9	4,0	4,1	5,1
Çek Cumhuriyeti	9,0	52,3	12,9	9,0	7,0	10,6	5,0	4,8	10,5
Danimarka	5,9	5,4	5,6	5,5	5,1	4,7	4,2	3,4	5,2
Almanya	9,7	24,1	9,6	8,1	6,7	11,3	5,8	4,4	8,4
Estonya	8,1	16,3	10,7	4,9	4,8	6,5	4,4	2,7	7,7
İrlanda	10,6	11,1	9,2	6,9	5,9	6,0	5,8	2,7	5,9
İspanya	8,4	25,9	7,8	6,9	5,6	4,6	4,8	3,0	7,8
Fransa	7,6	5,8	7,0	6,9	5,3	6,1	4,5	4,6	5,4
Hırvatistan	9,1	36,4	9,6	8,0	7,4	11,1	5,7	5,5	8,8
İtalya	9,1	14,2	9,2	8,9	6,7	6,8	5,6	3,8	9,3
Kıbrıs Rum Kesimi	7,7	6,0	6,2	4,8	4,8	7,7	5,1	5,0	6,2
Letonya	8,6	18,7	6,9	6,1	5,3	8,4	4,8	4,2	6,6
Litvanya	8,4	22,1	8,1	6,7	5,9	7,9	4,9	4,1	6,6
Lüksemburg	8,9	25,4	8,5	6,2	5,5	6,4	5,2	4,8	9,2
Macaristan	7,1	27,0	11,8	8,1	6,7	12,2	6,2	5,1	8,0
Malta	7,3	50,6	9,4	5,7	4,4	6,0	5,1	3,0	5,8
Hollanda	6,7	17,4	6,0	6,5	5,5	5,0	4,8	3,0	5,9
Avusturya	7,5	21,2	10,8	8,3	6,4	10,3	6,1	5,3	8,5
Polonya	7,0	34,9	6,9	7,1	5,5	9,7	4,6	4,7	5,7
Portekiz	6,5	15,4	6,6	6,9	4,6	4,3	3,5	2,4	8,8
Romanya	6,6	17,9	7,5	6,9	6,3	8,1	5,5	4,7	6,3
Slovenya	8,2	36,4	7,8	6,5	5,9	7,4	4,9	4,4	6,1
Slovakya	8,0	28,4	7,3	7,8	5,5	8,1	4,3	5,2	5,8
Finlandiya	8,4	37,8	14,0	10,2	5,2	6,2	6,2	3,4	10,7
İsveç	7,3	15,6	6,0	5,4	4,7	5,3	4,3	2,7	5,9
Birleşik Krallık	8,3	47,8	9,6	7,4	6,1	5,5	6,2	2,4	7,9
İzlanda	7,6	12,6	7,6	7,0	4,5	6,1	4,1	2,2	6,6
Norveç	6,5	3,2	4,6	5,8	4,3	4,7	3,7	3,3	4,5
İsviçre	8,8	30,9	8,6	7,2	6,0	7,8	4,4	4,7	7,3
TÜRKİYE	4,9	15,0	4,2	4,4	3,3	5,8	2,9	2,7	4,2

IV. HASTALIKLARIN ÖNLENMESİ VE SAĞLIĞIN KORUNMASI

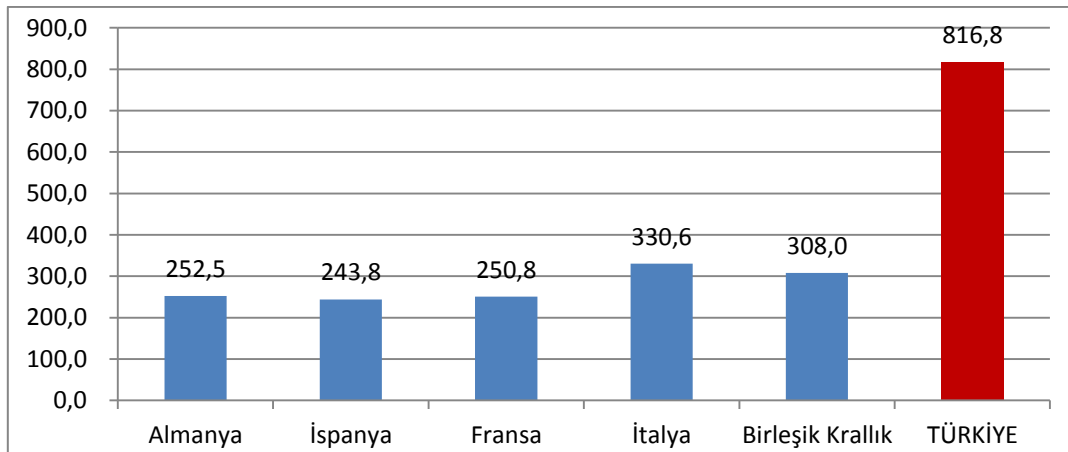
❖ Sezaryen

Grafik 37. Sezaryen Oranları; 2000, 2006, 2013

OECD ülkeleri arasındaki sezaryen oranları hemen hemen bütün ülkelerde artmıştır. Bu artışın sebepleri arasında yaşlı kadın ilk doğum oranlarının artması, üremeye yardımcı teknikler sonucunda çoklu doğumlardaki artış, anne ve hekim için randevulu doğum rahatlığı sağlaması ve görevi kötüye kullanma sayılabilir. Buna karşın sezaryenle doğumlarda anne ölüm oranları, bebek ve anne hastalıkları ve diğer servislerdeki komplikasyonlardaki artış tıbben gerekli olmadığı halde sezaryen doğumlarını sorgulanır hale getirmektedir.

Grafik 38. Hastanelerde Gerçekleştirilen Sezaryen Doğumları, 2012

Seçilmiş Avrupa Birliği ülkelerinde gerçekleşen sezaryen ameliyatları sayılarına bakıldığında Türkiye'nin 100.000 kişi başına yapılan sezaryen ameliyatlarında birinci sırada olduğu görülmektedir.

Kaynakça

EROSTAT, 2015, *Health in The European Union – Facts And Figures*, http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Health_in_the_European_Union%E2%80%93facts_and_figures (Eriřim Tarihi: 25.10.2015)

M. R. Köse, B. Başara, C. Güler, G. Yentür (Ed), *Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2014*, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı Yayın No:1010, Ankara, 2015.

OECD, 2015, *Health Statistics*, <http://www.oecd.org/els/health-systems/health-statistics.htm> (Eriřim Tarihi: 6.11.2015)

Z. Çukurova, M. Akın, E. Özgöl, E. Kazancı, T. Sulhan, M. Atasever, A. Küçük (Ed), *Kamu Hastaneleri İstatistik Yıllığı 2014*, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, Sağlık Bakanlığı Yayın No:1000, Ankara, 2015.